

1	AMMATILLISEN OPETTAJAN TOIMINTAYMPÄRISTÖT	2
2	OPETTAJAN PEDAGOGISET OPINNOT.....	3
	2.1 Opinnoista yleisesti.....	4
	2.2 Käsitys oppimisesta jatkuvana kehitymisprosessina	4
	2.3 Ammatillisen opettajan osaamisalueita	6
3	AMMATTIPEDAGOGISEN OSAAMISEN KEHITTÄMINEN	10
	3.1 Osaamisen tunnistaminen, osoittaminen, kehittämisen suunnittelu ja arviointi 5 op	10
	3.2 Kasvatustieteelliset perusopinnot 25 op	15
	3.3 Opettajan toiminta yhteisöissä ja verkostoissa 6 op	18
	3.4 Opetusharjoittelu 13 op	19
	3.5 Oppimisen ja opettajan työn tutkiminen ja kehittäminen 6 op	23
	3.6 Syventävä osuus 5 op	24
4	TIEDOKSI JA OPINTOJEN TUEKSI	25
	Opiskelijapalvelut	25
	Ammatillisen opettajan kehittämisen jatkumo	28
5	AIKATAULU 2015–2016	32
6	KASVATUSTIETEELLISTEN PERUSOPINTOJEN KIRJALLISUUS JA TEHTÄVÄT	38
	Tehtävät Kas 1–6 A vaihtoehto	41
	Tehtävät Kas 1–6 B vaihtoehto	57

1

Ammatillisen opettajan toimintaympäristöt

Ammatillisen opettajan työ oppilaitoksessa koostuu opetussuunnitelmatyöstä, opetuksesta ja ohjauksesta sekä toimimisesta myös oppilaitoksen ulkopuolella. Ammatillisen opettajan toimintaympäristöön kuuluvat erilaiset paikalliset ja alueelliset verkostot, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Yhteistyö työelämän kanssa on opettajan arkea. Tällaisessa toimintaympäristössä opettajan työ on jatkuvaa oman työskentelyn, työyhteisön ja verkostojen arviointia, ammatillisen opetuksen kehittämistä ja tutkimista.

Ammatillisen opettajan laadukkaan työn perustana ovat monipuoliset, joustavat ja luottamukselliset suhteet opiskelijoihin, omaan työyhteisöön, työpaikkoihin, tutkijoihin sekä rahoittajiin. Opiskelijoiden on voitava luottaa opettajien ammatilliseen ja pedagogiseen osaamiseen.

Oppilaitoksissa ja opetussuunnitelmissa on otettava huomioon opiskelijoiden erilaiset lähtökohdat, tavoitteet ja etenemispolut. Opiskelijoille ja opettajille ovat välttämättömiä työpaikkojen edustajien kanssa muodostuneet monipuoliset yhteistyön muodot, joissa yhteisenä tavoitteena on varmistaa uusien työntekijöiden ja uudenlaisen osaamisen saaminen työpaikoille.

Ammatilliset opettajat suunnittelevat, toteuttavat ja kehittävät työtään yhteistoiminnallisesti ja yhteistyössä oppilaitoksissa ja verkostoissa. Ammatillisen opettajan toimintaympäristö on avoin ja läpinäkyvä, jolloin tutkijoiden, rahoittajien ja alueellisten kehittäjien kanssa on mahdollista arvioida toimintaa sekä lisätä esimerkiksi koulutuksen vaikuttavuutta.

2 Opettajan pedagogiset opinnot 60 op

2.1 OPINNOISTA YLEISESTI

Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun (HH Aokk) toiminnan lähtökohtia ovat tutkiva ja kehittävä työote, toimintaympäristöihin ja -tilanteisiin kytkeytyvä oppiminen, vuorovaikutus, yhteisöllisyys ja verkostomaisuus.

Opinnoissa korostuu opettajaopiskelijan kanssa yhdessä laadittava ja neuvoteltava henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS), joka ottaa huomioon aiemmin hankitun osaamisen ja sen kehittämisen, työpaikan sekä siellä olevat yhteisöt ja verkostot. HEKS kehittyy ja toteutuu prosessina koko opettajaopintojen ajan. HEKSin lisäksi opettajaopiskelija sitoutuu opintojensa ajaksi toimimaan pienryhmässä. Jokainen pienryhmä laatii oman toimintasuunnitelmansa (PITS), jonka avulla osaamista jaetaan ja kehitetään yhteistoiminnallisesti.

Koska erilaisissa yhteisöissä ja tiimeissä toimiminen on ammatillisen opettajan ydinosaa, opettajaopintojen aikana työskennellään myös vaihtelevissa ja erikokoisissa ryhmissä. Näissä ryhmissä tapahtuvat prosessit ovat myös arvioinnin kohteena.

Ammatillisissa opettajaopinnoissa tutkitaan ja kehitetään oppimista, ohjausta ja opettamista valituissa työyhteisöissä ja verkostoissa sekä erilaisissa opettajaopiskelijaryhmissä. Käytännön oppimistilanteiden ja -prosessien tutkiminen ja kehittäminen nostavat esiin uusia tapoja toimia opettajana ja ymmärtää opettajan työn käytäntöjä.

Käytännön oppimistilanteiden ja -prosessien tutkimisen ja kehittämisen apuna ovat kasvatustieteiden käsitteet ja myös niiden pohjalta tuotettavat toimintamallit.

Opettajankoulutukseen sisältyy lähi- ja etäopiskelua. Lähipäivillä hyödynnetään monialaisissa ryhmissä olevaa osaamista. Lähiopiskelu sisältää opetusmenetelmäharjoituksia, verkko-opiskeluun perehtymistä, pienryhmä- ja yksilöohjausta, luentoja, opiskelijoiden verkottumista ja yhteistä sopimista. Etäjaksoilla työskennellään sovittujen tehtävien parissa joko itsenäisesti, oman pienryhmän kanssa tai verkossa.

Ammattipedagogisten opintojen lähipäivät on rakennettu jonkin opintoihin liittyvän teeman, opintojakson tai osaamisen kehittämisen ympärille. Lähipäivien tueksi tehdään ennakotehtäviä tai työestetään esimerkiksi opiskelijoiden omaan työhön tai toimintaympäristöön liittyviä opetusmateriaaleja, suunnitelmia ja kehittämisdokumentteja.

Lähipäivät toteutetaan Haaga-Helian tiloissa, opettajaopiskelijoiden oppilaitoksissa tai muissa yhteisesti sovitussa paikoissa.

Lukuvuonna 2015-2016 opiskelijoiden on mahdollista osallistua myös opintojen etenemistä tukeviin kiripäiviin. Kiripäivät järjestetään 5.-6.11.2015, 21.-22.3.2016 ja 1.6.2016. Kiripäivistä ja niihin ilmoittautumisesta tiedotetaan opiskelijoille sähköpostitse.

2.2

KÄSITYS OPPIMISESTA JATKUVANA KEHITTÄMISPROSESSINA

Opettajan pedagogiset opinnot rakentuvat ammatillisen osaamisen varaan, jonka opettajaopiskelija on hankkinut koulutuksen ja työkokemuksen avulla. Ammatillisen opettajan pedagogisia opintoja säätelevät ammattioppilaitoksen tai ammattikorkeakoulun opettajan osaamistavoitteet ja kelpoisuusvaatimukset (Ammattikorkeakoululaki 932/2014 ja Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 986/1998) sekä seuraavat Haaga-Helia Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa määritellyt yhteiset periaatteet ja käytännöt.

Opettajan työn eettisyys

Ammatillisen opettajan työ on kasvatuksen, opetuksen ja oppimisen mahdollisuuksien edistämistä yksilön, työpaikkojen ja yhteiskunnan parhaaksi. Opettajalla on merkittävä rooli myönteisten oppimiskokemusten syntymisessä sekä opiskelijoiden itseluottamuksen ja sosiaalisen vastuullisuuden vahvistamisessa. Luottamuksen ja hyvien ihmissuhteiden rakentaminen kuuluu opettajan työhön. Tärkeää on herkkyyks vuorovaikutuksessa, johon sanojen ohella kuuluu keskeisesti myös ei-kielellinen ilmaisu.

Opettajien eettisten periaatteiden taustalla olevat arvot ovat *ihmisarvo*, *totuudellisuus*, *oikeudenmukaisuus* sekä *vastuu* ja *vapaus* (ks. www.oaj.fi). Opettajan työhön sisältyy oman toiminnan motiivien ja päämäärien eettistä pohdintaa ja arviointia. Opiskelijoiden arviointiin liittyy paljon opettajan valtaa ja vastuuta. Sisäistynyt eettisyys estää opettajaa käyttämästä asemaansa väärin.

Kokonaisvaltainen oppimiskokemus

Teoria ja käytäntö yhdistyvät samanaikaiseksi prosessiksi ja tukevat oppimista yhteistyössä työelämän kanssa. Uuden oppimisessa tunteet, aidot kokemukset ja sitoutuminen toimintaan ovat tärkeitä. Lähtökohtina opettajan tutkivalle ja kehittäväälle työotteelle ovat tietoinen havainnointi ja reflektio, joiden kautta syntyy uutta tietoa ja ymmärrystä.

Opiskelijälähtöisyys

Onnistunut oppimisprosessi on mielekäs, persoonallisesti merkittävä ja henkilökohtaisesti tärkeä kokemus. Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa henkilökohtainen kehitymissuunnitelma (HEKS) rakennetaan yhdessä opettajaopiskelijan kanssa hänen omien tavoitteidensa pohjalta. Kehitymistavoitteet ja -tehtävät täsmentyvät ohjauskusteluissa, joissa otetaan huomioon opiskelijan omat tavoitteet sekä hänen työyhteisönsä ja verkostonsa odotukset.

Yhteisöllinen oppiminen

Ammatillinen opettaja työskentelee harvoin yksinään. Yhdessä työskentelemisen tarkoitus on monipuolistaa oppimista ja kehittymistä. Opettajaopinnoissa pienryhmät tukevat opiskelua ja opintojen etenemistä. Pienryhmissä on mahdollista jakaa ja suhteuttaa omia näkemyksiä muiden ajatuksiin ja kokemuksiin. Pienryhmässä ja yhteiskiehitteilyn työpajoissa jokainen opettajaopiskelija saa kokemuksen myös yhteistoiminnallisista työskentelytavoista.

Innostus, riskinotto ja vastuunkantaminen

Oppiessa pitää saada innostua ja kokeilla erilaisia toteutustapoja. Luovuuskin tulee paremmin näkyviin, kun on lupa heittäytyä uuteen. Luottamus eri osapuolten välillä ja myönteisten kokemusten vahvistaminen rohkaisevat riskinottoon ja vastuunkantamiseen. Nämä puolestaan auttavat opettajaa kokemaan onnistumisen iloa työssään.

Jatkuvuus

Jatkuvuus vahvistaa motivaatiota ja eheyttää oppimista. Opettajaopinnoissa ohjaus on jatkuva prosessi, jonka aikana opettajaopiskelija ja pienryhmä keskustelevat ohjaajansa kanssa aiemmin hankitusta osaamisestaan, omista tavoitteistaan, opintojen toteutuksesta ja niiden arvioinnista sekä keskittyvät tulevan suunnitteluun niiden pohjalta.

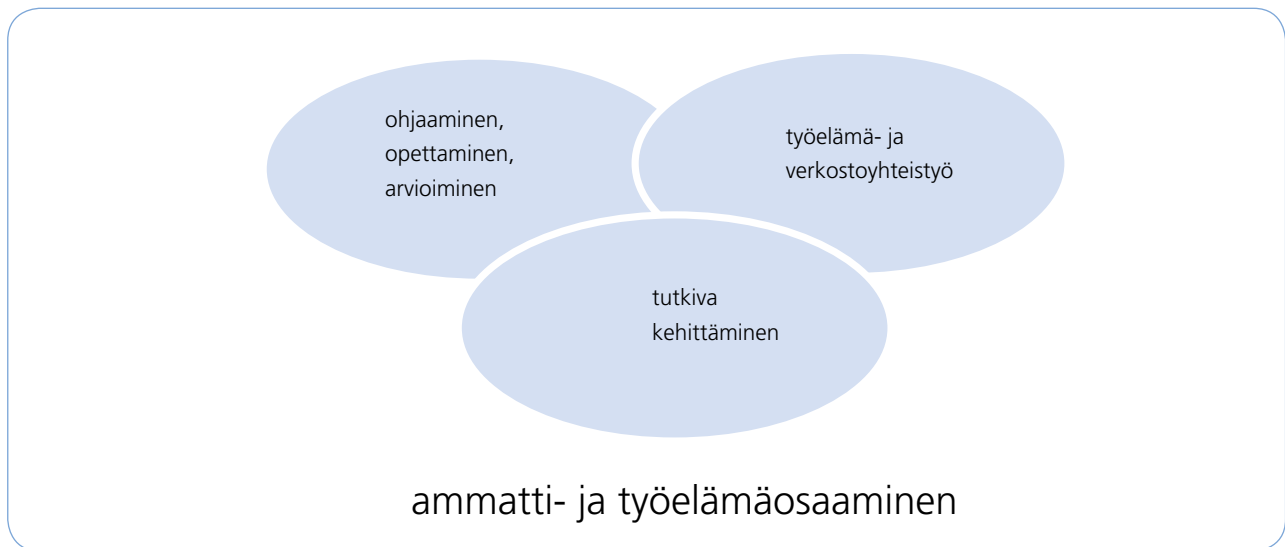
2.3 AMMATILLISEN OPETTAJAN OSAAMISALUEITA

Aokkn osaamisperustainen opetussuunnitelma (ops) sisältää ammatillisen opettajan pedagogisen osaamisen kuvaukset, joista käsin ja joihin peilaten opettajan työtä tutkitaan ja kehitetään. Koska osaamiskuvaukset ovat luonteeltaan olettamuksia, myös niiden tarkoituksenmukaisuutta ja pätevyyttä suhteessa ammatillisen opettajan työhön arvioidaan.

Ammatillisen opettajan opinnot aloitetaan tunnistamalla opettajaopiskelijan oma osaaminen. Osaamisen tunnistamisen avuksi on opetussuunnitelmaan kuvattu ammatillisen opettajan osaamisalueita. Oman osaamisen tunnistaminen vaikuttaa opettajaopinnoissa kehittämis-kohteiden valintaan ja kehittämistapoihin.

Ammatillisen opettajan toiminta perustuu sekä ammatti- ja työelämäosaamiseen että ammattipedagogiseen osaamiseen. Ammattipedagoginen osaaminen jaetaan tässä opetussuunnitelmassa kolmeen alueeseen: **ohjaaminen, opettaminen ja arvioiminen, työelämä- ja verkostoyhteistyö sekä tutkiva kehittäminen** (kuvio 1).

Osaamisalueet muodostavat ammatillisen opettajan osaamisen kokonaisuuden, jonka painotukset vaihtelevat opettajan työn sisällön mukaan. Tässä opetussuunnitelmassa osaamisalueita tarkastellaan myös erillisinä, jolloin ne tarjoavat välineen opettajan työn arviointiin. Osaamisalueiden avulla arvioidaan opettajaopiskelijan osaamisen kehittymistä opintojen alussa, aikana ja lopuksi.

Kuvio 1. Ammatillisen opettajan toiminnan perustus

Osaamisen arvioinnin kohteita

- Ammatillisen oppimisen ohjaaminen ja sen arviointi – yhteisöjen oppimisen edistäminen

Osaamisen arvioinnin kriteereitä

Ammatillinen opettaja:

- Kehittää omia vuorovaikutustaitojaan kulttuurisen moninaisuuden ehdoilla.
- Ohjaa ja opettaa ottaen huomioon oppimisen luonteen ja opiskelijoiden jo olemassa olevan osaamisen.
- Käyttää opiskelijälähtöisiä ja tavoitteellista yhteistyötä vahvistavia ohjaus-, opetus- ja arviointimenetelmiä
- Toteuttaa ja kehittää ohjaamista, opettamista ja arvioimista valintansa pedagogisesti ja eettisesti perustellen.

Henkilökohtaiset tavoitteet, osaamisen kehittäminen ja osoittaminen:

Osaamisen arvioinnin kohteita

- Tavoitteellinen yhteistoiminta opiskelijoiden, kollegoiden, eri ammattiryhmien ja työpaikkojen edustajien kanssa.

Osaamisen arvioinnin kriteereitä

Ammatillinen opettaja:

- Arvioi ja kehittää yhteistoiminnallisia toimintatapoja omassa työyhteisössään ja verkostoissaan.
- Kehittää opetussuunnitelmia ja oppimisympäristöjä työelämän, opiskelijoiden ja kollegoiden kanssa.
- Mahdollistaa ja kehittää ammatillisen koulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä sekä yrittäjyyttä ja oppimista työelämän kanssa.
- Tuntee ammatillista koulutusta ohjaavia säädöksiä, ohjeita ja sopimuksia (mm. lait ja asetukset, OKM:n koulutus ja tutkimus kehittämissuunnitelma, tutkintosääntö, oppilaitoksensa strategia sekä oman alan työ- ja virkaehtosopimus).
- Edistää toiminnassaan työhyvinvointia, työturvallisuutta ja kestäväää kehitystä.

Henkilökohtaiset tavoitteet, osaamisen kehittäminen ja osoittaminen:

Osaamisen arvioinnin kohteita

- Tutkiva ja kehittävä työote.

Osaamisen arvioinnin kriteereitä

Ammatillinen opettaja:

- Tunnistaa ja arvioi oman työn tutkimisen ja kehittämisen kohteita yhdessä sidosryhmien kanssa.
- Kehittää oppimista edistäviä ratkaisuja.
- Arvioi, miten työelämän kehittyminen vaikuttaa omaan toimintaan, ammattialaan ja koulutuksen toimintaympäristöön.

Henkilökohtaiset tavoitteet, osaamisen kehittäminen ja osoittaminen:

3 Ammattipedagogisen osaamisen kehittäminen

AMMATILLISEN OPETTAJAN PEDAGOGISET OPINNOT KOOSTUVAT SEURAAVISTA KOKONAISUUKSISTA:

- Osaamisen tunnistaminen, osoittaminen, kehittymisen suunnittelu ja arviointi 5 op
- Kasvatustieteelliset perusopinnot 25 op
- Opettajan toiminta yhteisöissä ja verkostoissa 6 op
- Opetusharjoittelu 13 op
- Oppimisen ja opettajan työn tutkiminen ja kehittäminen 6 op
- Syventävä osuus 5 op

3.1 OSAAMISEN TUNNISTAMINEN, OSOITTAMINEN, KEHITTÄMISEN SUUNNITTELU JA ARVIOINTI 5 OP

Opintokokonaisuus Osaamisen tunnistaminen, osoittaminen, kehittymisen suunnittelu ja arviointi (5 op) koostuu seuraavista osista:

- Ammatillisen opettajan osaaminen opetussuunnitelman valossa
- Oman osaamisen analysointi ja tunnistaminen
- Ammatillisen opettajan työ- ja toimintaympäristön osaamisen tunnistaminen
- HEKS – Henkilökohtainen kehityssuunnitelma, osaamiskansio
- PITS – Pienryhmän toimintasuunnitelma

Opettajaopintojen aluksi perehdytään ammatillisen opettajan osaamisalueisiin ja tunnistaan oma osaaminen.

Henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS),

käynnistää ja suuntaa opintoja, ohjaa opiskeluprosessia ja tuo välineitä osaamisen arviointiin. HEKS -prosessissa sovitaan yhteen opettajankoulutuksen periaatteet ja osaamisalueet, opettajaopiskelijan oma opintopolku, hänen pienryhmänsä sekä hänen valitsemaansa työ- ja työyhteisön sekä työelämän näkökulmat.

Ohjauskeskusteluissa sovitaan, millä tavoin opettajaopiskelijan aiemmin hankittu ja opettajaopintojen aikana kehittyvä osaaminen on parhaiten osoitettavissa. HEKS ja sitä tarkentavat ohjauskeskustelut määrittelevät, mitä opintotekojä opettajaopinnot edellyttävät sekä miten osaamista kehitetään eri osaamisalueilla opettajaopintojen kuluessa. Ohjauskeskusteluja käydään oman ohjaajan kanssa opintojen alussa, aikana ja lopussa.

Opettajaopiskelijat muodostavat opintojen alussa 3–6 hengen pienryhmiä, joissa opiskelu ja yhteiset tehtävät

toteutetaan ja jaetaan. Ryhmän jäsenet etsivät yhteisiä toimintatapoja ja laativat suunnitelman, jolla voidaan jakaa ja kehittää osaamista yhteistoiminnallisesti. **Pienryhmän toimintasuunnitelma** (PITS) tukee opettajaopiskelijan omaa kehittymistä.

HEKS ja PITS sekä niiden pohjalta toteutettu opiskeluprosessi toimivat opettajaopintojen reflektoinnin ja arvioinnin välineinä. HEKSissä asetetut kehittämistavoitteet, opintojen kuluessa tehdyt osaamista kehittävät opintoteot ja niiden arviointi muodostavat yhdessä kehittymistä kuvaavan osaamiskansion.

Osaamiskansio on keskeinen HEKS-prosessin väline, jonka muodon ja toteutustavan opettajaopiskelija voi valita itselleen tarkoituksenmukaisesti. Sisältönä osaamiskansiossa on muun muassa eri osaamisalueisiin liittyvät koivat arvioinnit. Osaamisen kehittymisen arviointi alkaa opintojen alussa ja jatkuu opintojen ajan. Opintojen päättyessä osaamiskansiossa kootaan yhteen kehittyminen ja saavutettu osaaminen. Osaamiskansio toimii näyttönä suoritetuista opettajaopinnoista. Ohjaussuhde päättyy osaamiskansion pohjalta käytyyn koko opiskeluprosessin ja osaamisen kehittymisen arviointiin. (Kuvio 2)

Kuvio 2. Ammatillinen opettajankoulutus osaamisen kehittämisen prosessina

Opettajaopiskelijan tehtävänä on laatia alustava HEKS tutkimalla ammatillisen opettajan osaamisalueita sekä analysoimalla ja tunnistamalla henkilökohtaisia ja valitsemansa työ- ja toimintaympäristön kehittämistarpeita. Opettajankoulutuksen opetussuunnitelma ja osaamisen analysointia tukeva kirjallisuus orientoivat opintoihin. HEKSin pohjalta opettajaopiskelija käy ohjaajansa kanssa ensimmäisen ohjauskeskustelun.

Ohjauskeskustelussa rakennetaan opettajaopiskelijan oma opintopolku hänen kiinnostuksensa ja kehittymisensä kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Käytännössä tämä tarkoittaa, että ammatillisen opettajan osaamisalueita painotetaan yksilöllisesti ja osaamisen kehittyminen sovitetaan opettajaopiskelijan nykyiseen tai tulevaan työ- ja toimintaympäristöön.

Ammatillisen opettajan osaaminen opetussuunnitelman valossa

Opetussuunnitelma on ammatillisen opettajakorkeakoulun tulkinta opettajan osaamisesta. Esitetty tulkinta asetetaan kriittisen tarkastelun kohteeksi, jolloin pohditaan muun muassa seuraavia kysymyksiä: Millä ehdoilla tulkinat pitävät paikkansa? Millaisia mahdollisuuksia ne tuottavat?

Opetussuunnitelmassa kuvataan ammattipedagogisen osaamisen peruslähtökohdat, ohjauksen ja yhteistoiminnan periaatteet sekä opintopolkujen rakentuminen HEKSin ja PITSin avulla.

Lue opetussuunnitelma huolellisesti ja kirjoita teksti lukemasi perusteella pohtien seuraavia kysymyksiä:

- Millaista osaamista Aokk:n opetussuunnitelman perusteella ammatilliselta opettajalta edellytetään?
- Mitä opsissa kuvatut osaamisalueet merkitsevät opettajan työssäsä?

- Mitä ajatuksia, kysymyksiä tai kommentteja osaamisalueet herättävät?

Oman osaamisen analysointi ja tunnistaminen

Kirjoita kuvaus itsestäsi alla olevien teemojen ja kysymysten pohjalta. Kuvaus kannattaa kirjoittaa huolellisesti, sillä se luo pohjan HEKSillesi. Voit havainnollistaa ja pelkistää ajatuksiasi käyttämällä kuvauksen tueksi visualisointia. Pohdi tekstissäsi, miten teemaan liittyvät kirjallisuuslähteet tukevat tai haastavat ammatillista kehittymistäsi. Mainitse käyttämäsi lähteet tekstissä ja lähdeluettelossa.

Suosittelavaa kirjallisuutta ja linkkejä löydät Aokk:n sivuilta www.haaga-helia.fi/aokk

Kirjaa ja pohdi kuvauksessa omalta kohdaltasi seuraavia asioita:

- Koulutusalaasi, ammatillinen pätevyytesi ja ammatillisen opettajan osaamisesta
- Nykyinen työsektorisi ja toimenkuvasi
- Ammatti- ja työelämäosaamisesta
- Opettajana/kouluttajana sekä asiantuntijana kehittymisen polkusi
- Vahvuutesi, heikkoutesi, mahdollisuutesi ja haasteesi ammatillisena opettajana
- Opettajaidentiteettisi ja sen kehittymisen suunta lähitulevaisuudessa
- Henkilökohtaiset kehittämis- ja kouluttautumishaasteesi opettajan pedagogisissa opinnoissa:
 - Mitkä ovat motiivisi, tavoitteesi ja odotuksesi opiskelun ja oppimisen suhteen?
 - Mitä haluat oppia ja mistä haluat tietää enemmän?
 - Mihin osaamisalueisiin haluat erityisesti paneutua?
 - Miten omat tavoitteesi sopivat yhteen opsissa kuvattujen osaamisalueiden kanssa?
 - Millaisten opetusharjoitteluna toimivien ohjaus- ja opetustilanteiden kautta voit osoittaa oman osaamisesi ja kehittää sitä?

Voidaksesi osallistua täysipainoisesti ammatilliseen
opettajankoulutukseen pohdi myös seuraavia:

- Miten aiot arvioida oppimistasi näissä opinnoissa?
- Millaisen osaamiskansion haluat tehdä?
- Mitkä ovat resurssisi ja ajankäyttömahdollisuutesi näissä opinnoissa?
- Mitä toiveita sinulla on ohjauksesta, ohjaajasi roolista ja verkostoitumisesta?

Työ- ja toimintaympäristön kehittämistarpeiden tunnistaminen

Perehdy omaan tai valitsemaasi työ- ja toimintaympäristöön etsien organisaation strategisesti olennaiset tavoitteet ja niistä nousevat kehittämistarpeet. Mikäli mahdollista, tarkastele näitä suhteessa työyhteisössä esiin nouseviin muutostarpeisiin. Osallista myös kyseinen työyhteisö yhteiseen pohdintaan.

Tutustu työ- ja toimintaympäristösi strategioihin, kehittämissuunnitelmiin ja -hankkeisiin. Etsi ja kirjaa asioita, jotka ovat sinulle tärkeitä sekä toimintoja, joihin voit osallistua ja joiden kehittämiseksi voisit tehdä jotakin. Perehdy myös kestävän kehityksen, yrittäjyyden, kv-osaamisen ja monikulttuurisuuden teemoihin ja esitä niistä omia näkökulmiasi omaan työhösi liittyen.

Kirjoita teksti pohtien muun muassa seuraavia asioita:

- Mitkä ovat tämän hetken keskeisiä keskustelun aiheita valitsemassasi työ- ja toimintaympäristössä?
- Miten ajankohtaisia kehittämishaasteita nostetaan esiin ja käsitellään?
- Millaisia mahdollisuuksia valitsemasi työ- ja toimintaympäristö tarjoaa ammatillisen opettajan osaamisen kehittämislle?
- Miten yhdistät omat kehittämistarpeesi ammatillisena opettajana valitsemasi työ- ja toimintaympäristön kehittämistarpeisiin?

HEKS – Henkilökohtainen kehittämissuunnitelma

Edellä olet laatinut kirjoitelman pohtien seuraavia asioita:

- Ammatillisen opettajan osaaminen opetussuunnitelman valossa
- Oman osaamisen analysointi ja tunnistaminen
- Valitun työ- ja toimintaympäristön kehittämistarpeiden tunnistaminen

Laadi henkilökohtainen kehittämissuunnitelmasi (HEKS) kirjoitelmaasi hyödyntäen.

Muotoile HEKS haluamallasi tavalla tässä opetussuunnitelmassa esitettyjen osaamisalueiden pohjalta. HEKSin jäsenynty rakenne helpottaa opintojen kokonaisuuden hahmottamista.

HEKSin voi muodostaa monella tavalla. Tyypillisimmät tavat ovat integratiivinen malli ja erotteleva malli.

Integratiivisessa mallissa suunnataan eri opintojaksojen kehitystehtävät samaan kohteeseen. Esimerkiksi opetusharjoittelu, opettajan yhteisöt ja verkostot sekä opettajan työn tutkiminen ja kehittäminen sekä kasvatustieteen tehtävät voivat kohdistua samaan toimintaan.

Erottelevassa mallissa kehittämisen kohteet voivat vaihdella opintojaksoittain tarpeen mukaan.

Toimita kohdassa 3.1 vaaditut kirjoitelmat sekä laatimasi HEKS ohjaajasi ilmoittamaan päivämäärään mennessä ja sovi hänen kanssaan ensimmäisen ohjauskeskustelun aika.

Ohjauskeskusteluissa etsitään opettajaopiskelijalle soveltuvin tapa opintojen toteuttamiseen ja oppimisen arviointiin. Yhdessä neuvotellen määritetään henkilökohtaisen kehittämisen kannalta olennaiset oppimisteot eri osaamisalueilla. HEKS tarkentuu koko opintojen ajan. Ohjaussuhde päättyy osaamiskansion pohjalta käytyyn koko opiskeluprosessin ja osaamisen kehittämisen arviointiin.

Yhteisesti sovittu ensimmäinen HEKS sisältää:

- opiskelusi tavoitteet suhteessa osaamisalueisiin
- toimintatavat, joilla pyrit tavoitteisiin sekä tarkoituksenmukaiseen ajankäytön suunnitelmaan
- suunnitelman osaamisesi ja sen kehittymisen arvioinnista sekä kasvatustieteiden käsitteiden käyttämisestä tulkintavälineinä

PITS – pienryhmän toimintasuunnitelma

Pienryhmä rakentaa opintojen alkuvaiheessa toimintasuunnitelman (PITS) ohjaajansa kanssa neuvotellen. PITS on pienryhmän sopimus yhdessä toteutettavista opinnoista sekä vertaisohjauksesta ja -tuesta opintojen edistämiseksi. PITS laaditaan myös kirjallisena.

3.2 KASVATUSTIETEELLISET PERUSOPINNOT 25 OP

Haaga-Helia Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa suoritettavat kasvatustieteiden opinnot muodostavat Helsingin yliopiston kasvatustieteiden perusopinnojen kokonaisuuden. Kasvatustieteelliset perusopinnot koostuvat kuudesta opintojaksosta, joissa perehdytään eri osaamisalueiden teoreettisiin ja käsitteellisiin lähtökohtiin.

Johdatus kasvatustieteisiin 3 op

Opintojakson aikana tutustutaan sekä yleisen kasvatustieteen että aikuiskasvatustieteen keskeisiin kysymyksiin, tehtävälueisiin ja pyrkimyksiin. Tavoitteena on, että opintojakson suoritettuaan opettajaopiskelija on saanut yleiskäsityksen kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen perusteista, historiallisista lähtökohdista, tutkimustraditiosta, keskeisistä vaikuttajista, tutkimuskohteista ja käsitteistä sekä ajankohtaisesta tutkimuksesta ja sen eri lähestymistavoista.

Opetuksen ja oppimisen perusteet 4 op

Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin oppimisenäkemyksiin ja niiden soveltamiseen erityisesti ammatillisen oppimisen konteksteissa. Millaisiin teoreettisiin perusteisiin nykyisin nojaututaan opetuksen ja oppimisen psykologisissa ja sosiaalisissa ratkaisuissa? Mitkä tekijät mahdollistavat läpi elämänkaaren tapahtuvan oppimisen, mitkä ovat läpi elämän tapahtuvan oppimisen edellytykset ja esteet?

Kasvatus, koulutus ja kehitys elämäkulussa 5 op

Opintojaksolla tutustutaan kasvatukseen ja koulutukseen elämäkulun eri vaiheissa sekä virallisissa että epävirallisissa oppimisympäristöissä. Jaksolla tutustutaan ihmisen kasvuun, identiteetin kehittymiseen ja elämäkulkuun keskeisten kasvatustieteiden ja -sosiologisten teoriasuuntausten näkökulmista. Osallistujat kehittävät taitojaan tunnistaa oppimiskokemusten yhteyksiä eri elämänvaiheisiin ja identiteetin rakentumiseen sekä ymmärtävät ihmisen kasvun ohjaamiseen ja tutkimiseen kuuluvan eettisen vastuun.

Kasvatus, yhteiskunta ja kulttuuri 4 op

Opintojaksossa tutustutaan kasvatussosiologian ja koulutuspolitiikan keskeisiin käsitteisiin ja kysymyksiin sekä Suomen koulutusjärjestelmän kehitykseen. Mitkä ovat koulutuksen yhteiskunnalliset tehtävät? Miten ja miksi kasvatuksen ja koulutuksen prosessit ja rakenteet ovat yhteiskunnan muutoksessa muotoutuneet sen kaltaiseksi kuin ovat? Tavoitteena on oppia ymmärtämään koulutuksen muutosprosesseja sekä kuvata ja jäsentää koulua ja koulutusta eri aikakausien yhteiskunnallisista ja kulttuurisista tekijöistä käsin. Lisäksi tutustutaan omaan toimintaympäristöön liittyen kasvatussosiologian tämänhetkiseen tutkimuskenttään.

Oppiminen työssä, organisaatioissa ja verkostoissa 4 op

Opintojaksolla tutustutaan työn historiallisiin perusmuotoihin teollisuusyhteiskunnassa sekä niille ominaisiin työn hallinnan ja oppimisen muotoihin. Opettajaopiskelija saa yleiskuvan työhön liittyvän oppimisen kysymyksistä ja tuntee työn historialliset perusmuodot ja työn organisointimuotojen kehityksen.

Kohti tutkivaa työtapaa 5 op

Opintojaksolla tutustutaan kasvatustieteelliseen tutkimustyöhön, tutkimuksen lähestymistapoihin ja tiedeyhteisöihin. Konkreettisenä tavoitteena on, että opintojakson suoritettuaan opettajaopiskelijalla on yleiskäsitys arkitiedosta ja tieteellisestä tiedosta, tutkimuksen teon etiikasta, tutkimuksen työvälineistä (mm. teoria, malli, käsite, operationalisointi) sekä tutkimusprosessin menetelmällisistä lähestymistavoista. Tavoitteena on perehtyä myös kehittämisorientoituneeseen tutkimukseen sekä tieteelliseen tiedonmuodostukseen ja auttaa ammatillisissa opettajaopinnossa tehtävän kehittämissuunnittelua ja toteuttamista. Jakson aikana tarkastellaan niin kasvatustieteellisen tutkimuksen erilaisia kohteita, lähestymistapoja ja menetelmiä kuin ammatillisessa koulutuksessa tehtävän kehittämisorientoituneen tutkimuksen tarvitsemia käsitteellisiä ja metodologisia lähestymistapoja.

Aiemmin hankitun osaamisen osoittaminen kasvatustieteellisissä perusopinnoissa

Opettajaopiskelijan aiemmin suorittamat yliopistolliset kasvatustieteelliset perusopinnot (25 op / 15 ov) hyväksiluetaan opettajan pedagogisiin opintoihin. Hyväksilukua ei tarvitse erikseen anoa, vaan opintokokonaisuus kirjataan opintorekisteriin elokuun aikana, mikäli todistus opinnoista on ollut yhteishakulomakkeen liitteenä.

Kasvatustieteelliseksi perusopinnoiksi hyväksytään:

- Kasvatustieteen/tieteiden perusopinnot
- Aikuiskasvatustieteen perusopinnot
- Erityispedagogiikan perusopinnot
- Ammattikasvatuksen perusopinnot
- Muu yliopistollinen pedagoginen kokonaisuus (esim. taiko, yoop).

Opettajaopiskelija voi hakea hyväksilukua myös yksittäisistä kasvatustieteellisten perusopintojen opintojaksoista, jos ne on suoritettu vuoden 2005 jälkeen. Opintojaksojen hyväksiluvusta tulee tehdä erillinen anomus, joka löytyy nettisivuilta www.haaga-helia.fi/aokk.

Yksittäisistä opintojaksoista voi hakea hyväksilukua myös muilla kuin em. kasvatustieteellisillä perusopinnoilla. Opintojen, joilla hyväksilukua haetaan, tulee vastata sisällöllisesti opettajankoulutusohjelman kasvatustieteellisiä opintoja, jonka opettajaopiskelija anomuksessaan osoittaa. Mikäli opettajaopiskelija saa kasvatustieteellisistä perusopinnoista yhden tai useamman opintojakson hyväksiluettua muilla kuin em. yliopistollisilla opinnoilla, hän ei saa Helsingin yliopistolta erillistä todistusta suoritetuista kasvatustieteiden perusopinnoista.

Opiskelija, jolla on opintojakson Kohti tutkivaa työtapaa sisällön mukaista tutkimus- ja kehittämisosaamista, voi anoa aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja arviointia. Katso tarkemmin sivu 71.

Kasvatustieteellisten perusopintojen opiskeleminen

Kasvatustieteelliset perusopinnot sisältävät kuusi opintojaksoa (ks. 3.2). Opintojen opiskelemiseen on jaksokohdaisesti kaksi vaihtoehtoa A ja B. Huom!. A-vaihtoehto on tarjolla vain lukuvuonna 2015-16.

A vaihtoehto sisältää aikataulussa mainitut lähipäivät, tehtävät ja kirjallisuuden. Joihinkin opintojaksoihin sisältyy myös oppimispäiväkirja. A-vaihtoehtoa suositellaan opiskelijoille, joilla ei ole käyttäytymis-, sosiaali-, kasvatustai yhteiskuntatieteellisiä opintoja tai jotka haluavat joka tapauksessa osallistua lähipäiville. Jos et pääse osallistumaan opintojakson kaikille lähipäiville, niin valitse kyseisen opintojakson vaihtoehdoksi B.

B vaihtoehto sisältää laajoja oppimistehtäviä ja kirjallisuutta. Lähipäivät ovat vapaaehtoisia B-vaihtoehdon mukaisesti opintojaksoa suorittavalle. Kasvatustieteellisten perusopintojen kirjallisuus, tehtävät ja ohjeet niiden tekemiseen alkaen sivulta 40.

Kasvatustieteellisten perusopintojen sijaan voit opiskella erityispedagogiikan perusopinnot (25 op), jotka toteutetaan Haaga-Helia Aokk:ssa osana ammatillisen erityisopettajan koulutusta. Erityispedagogiikan perusopintojen valitseminen ei kuitenkaan oikeuta suorittamaan muita ammatillisen erityisopettajan koulutuksen opintoja.

3.3

OPETTAJAN TOIMINTA YHTEISÖISSÄ JA VERKOSTOISSA 6 OP

Opettajan toiminta yhteisöissä ja verkostoissa -opintokokonaisuudessa keskitytään opettajan työelämä- ja verkostoyhteistyön kehittämiseen. Myös muut osaamisalueet kytkeytyvät tähän. Opintokokonaisuudessa jatketaan työtä, joka aloitettiin kohdassa 3.1 Työ- ja toimintaympäristön kehittämistarpeiden tunnistaminen.

Ammatillinen opettaja työskentelee erilaisissa yhteisöissä ja verkostossa, jotka esimerkiksi uusien opiskelijaryhmien myötä muuttuvat ja vaihtuvat. Amatilliset opettajat toimivat oman ammattialansa työpaikkojen, oppilaitosten, opettajien ja opiskelijoiden muodostamissa yhteisöissä ja verkostoissa, joissa he osallistuvat monenlaisiin neuvotteluihin ja yhteistyön muotoihin. Näissä yhteisöissä ja verkostoissa kaikkien osallistujien ammatillista osaamista on mahdollista monipuolisesti ylläpitää, kehittää ja arvioida. Amatillisen opettajan osaamisen ja kehittymisen varmistajana toimivat joustavat ja luottamukselliset suhteet työelämään.

Opettajan toiminta yhteisöissä ja verkostoissa -opintokokonaisuus tehdään ohjaajan kanssa sovitulla tavalla. Toteutuksessa perehdytään työelämä- ja verkostoyhteistyön kriteereihin ja alan kirjallisuuteen.

Lisäksi perehdytään ammatillista koulutusta ja opettajaa koskevaan säännöstöön ja ohjausmekanismeihin sovitulla tavalla. Kirjalista ja linkkikokoelma mm. opettajaa/virkamiestä sitovasta lainsäädännöstä löytyy osoitteesta www.haaga-helia.fi/aokk

Työelämä- ja verkostoyhteistyön arvioinnin kriteerit

Ammatillinen opettaja:

- Arvioi ja kehittää yhteistoiminnallisia toimintatapoja omassa työyhteisössään ja verkostoissaan.
- Kehittää opetussuunnitelmia ja oppimisympäristöjä työelämän, opiskelijoiden ja kollegoiden kanssa.
- Mahdollistaa ja kehittää ammatillisen koulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä sekä yrittäjyyttä ja oppimista työelämän kanssa.
- Tuntee ammatillista koulutusta ohjaavia säädöksiä, ohjeita ja sopimuksia (mm. lait ja asetukset, OKM:n koulutus ja tutkimus kehittämissuunnitelma, tutkintoesäntö, oppilaitoksensa strategia sekä oman alan työ- ja virkaehtosopimus).
- Edistää toiminnassaan työhyvinvointia, työturvallisuutta ja kestäväää kehitystä.

Kokoava arviointi

Opettajan toiminta yhteisöissä ja verkostoissa -opintokokonaisuuden kokoavassa arvioinnissa kuvataan työelämä- ja verkostoyhteistyön osaamisen karttuminen ja tehty kehittämistyö. Arviointiin sisällytetään oma pohdinta sekä ohjaajalta, muilta opettajaopiskelijoilta ja kuvatuista yhteisöistä ja verkostoista saadut arviot.

Arvioinnissa käytettävä kirjallisuus ja aineisto on Aokkn kirja- ja linkkilistassa osoitteessa www.haaga-helia.fi/aokk - Kirjallisuus ja artikkelit.

3.4 OPETUSHARJOITTELU 13 OP

Opetusharjoittelussa keskitytään ammatillisen opettajan ohjaamisen, opettamisen ja arvioimisen osaamisten kehittämiseen ja osoittamiseen. Myös muut osaamisalueet kytkeytyvät tähän.

Opetusharjoittelu koostuu seuraavista osista:

- Ohjaus- ja opetuskokonaisuuden (noin 20 tuntia) suunnittelu, toteutus ja arviointi.
- Pienryhmän sekä muiden opettajien ohjaus- ja opetustilanteiden havainnointia ja arviointia yhteensä noin 25 tuntia.
- Yhteiskehittelyn työpajat, joissa kokeillaan yhteistoinnallisia ohjaus- ja opetusmenetelmiä.
- Kokoava arviointi opetusharjoittelusta ohjaus- ja opetusosaamisen kriteereihin peilaten.

Lisäksi opetusharjoittelun aikana perehdytään opetussuunnitelmiin ja opetuksen suunnittelun osa-alueisiin.

Pienryhmät sopivat ohjaajansa kanssa opetusharjoitteluun liittyvästä kirjallisuudesta ja sen käsittelytavasta. Pienryhmissä sovitaan opetusharjoittelun seurannan, arvioinnin ja yhteisen käsittelyn menettelytavoista.

Ohjaamisen, opettamisen ja arvioimisen arvioinnin kriteerit

Ammatillinen opettaja:

- Kehittää omia vuorovaikutustaitojaan kulttuurisen moninaisuuden ehdoilla.
- Ohjaa ja opettaa ottaen huomioon oppimisen luonteen ja opiskelijoiden jo olemassa olevan osaamisen.
- Käyttää opiskelijalähtöisiä ja tavoitteellista yhteistyötä vahvistavia ohjaus- opetus- ja arviointimenetelmiä
- Toteuttaa ja kehittää ohjaamista, opettamista ja arviointia valintansa pedagogisesti ja eettisesti perustellen.

Muiden ohjaus- ja opetustilanteiden havainnointi ja arviointi

Osana opetusharjoittelua jokainen opiskelija seuraa muiden opettajien opetusta noin 25 tuntia. Pienryhmän jäsenet seuraavat yhdessä ja myös toistensa opetuksia ja ohjauksia silloin, kun se on käytännössä mahdollista. Pienryhmissä toteutuva vertaisohjaus on opetusharjoittelussa keskeistä.

Tavoitteena on, että seurannat sisältävät mahdollisimman erilaisia tilanteita useammassa oppilaitoskulttuurissa ja työelämän koulutuksissa. Seurantoihin on monipuolisuuden vuoksi tarkoituksenmukaista sisällyttää erityisesti opetusta, vieraskielistä tai monikulttuurista opetusta.

Opetuksen ja ohjauksen seurannoissa tehdyt havainnot, käydyt arviointikeskustelut ja saadut opit raportoidaan ohjaajan kanssa sovitulla tavalla. Raportit liitetään osaksi opetusharjoittelun kokoavaa arviointia.

Ohjaus- ja opetuskokonaisuuden suunnitelma, toteutus ja arviointi

Ohjaus- ja opetuskokonaisuudeksi valitaan sellainen opettajaopiskelijan omaan työhön liittyvä kokonaisuus, jonka on tarkoituksenmukaista muodostua noin 6 - 8 opetus- tai ohjauskerrasta (noin 20 tuntia). Valitun kokonaisuuden tulee alkaa ja päättyä opettajaopintojen aikana. Kokonaisuudesta ja sen ajankohdasta sovitaan etukäteen ohjaajan kanssa. Kokonaisuus voi myös olla opettajaopintoja varten erikseen sovittua ohjausta tai opetusta muualla kuin opettajaopiskelijan omassa työyhteisössä. Opintojakson voi toteuttaa myös ulkomailla.

Tärkeää on, että valitun kokonaisuuden avulla voi monipuolisesti osoittaa ja kehittää opettajaopiskelijan omaa ohjaus-, opetus- ja arviointiosaamista. Opettajaopintojen yhteydessä ei pyritä ”mallisuoritukseen”, vaan avoimeen ja rohkeaan otteeseen, jonka avulla oma osaaminen ja sen kehittyminen tulee näkyväksi.

Opetusharjoittelu liittyy kasvatustieteen opintojaksoihin Opetuksen ja oppimisen perusteet, Kasvatus, koulutus ja kehitys elämänsä aikana.

Valitsemastaan ohjaus- ja opetuskokonaisuudesta opiskelija laatii suunnitelman. Suunnitelmassa kerrotaan mitä, kenelle, miten ja miksi sekä minkälaisessa ympäristössä se toteutetaan.

Alla on suunnitelman tekemisen tueksi kysymyksiä:

Ohjaus- ja opetuskokonaisuus

- Mitkä ovat ohjaus- ja opetuskokonaisuuden ydinajatuksat, pääperiaatteet ja keskeiset teemat?
- Mitä opiskelijoiden on tarkoitus oppia, ja miksi?
- Kuka (esim. opettajat, opiskelijat, työelämä) määrittää ohjaus- ja opetuskokonaisuuden teemat ja sisällöt? Miten ne määritellään?

- Miten ohjaus- ja opetuskokonaisuus etenee ajallisesti ja sisällöllisesti?
- Mikä on tiedon luonne ohjaus- ja opetuskokonaisuudessa? Mihin tarkoitukseen tietoa luodaan? Miten uutta tietoa luodaan yhdessä opiskelijoiden kanssa? Miten tietoa voidaan käyttää työelämässä?

Opiskelijat ja opiskelijaryhmät

- Mikä on opetuksen ja ohjauksen osallistuvan ryhmän historia, nykytilanne ja tulevaisuus suhteessa opiskeltavaan asiaan?
- Minkälaisia yksittäisten ryhmien, opiskelijoiden ja ohjattavien elämäntilanteisiin tai ammatilliseen kasvun vaiheeseen liittyviä prosesseja voi ottaa huomioon opetusta suunnitellessa?
- Miten opiskelijoiden yksikölliset tarpeet ja tavoitteet otetaan huomioon oppimisen ohjaamisessa?
- Minkälaisia resursseja ja välineitä opiskelijoilla, ohjattavilla ja ryhmillä on opiskeltavan asian käsittelyyn ja työstämiseen?
- Miten opiskelijoiden omaa ajattelua ja toimintaa sekä tutkivan oppijan roolia tuetaan opintokokonaisuudessa?

Opetuksen elementit

- Minkälainen on opetuksen suunnittelua ohjaava oppimiskäsityksesi?
- Minkälaisia opiskeltavaan asiaan orientoivia tehtäviä ja opetusmenetelmiä käytät?
- Minkälaisia orientaatioperustoja tarvitaan ja miten ne opiskelun yhteydessä luodaan?
- Mihin aiempiin opiskelukokonaisuuksiin asia liittyy?
- Minkälaisia oppimistehtäviä käytät? Miten ja keiden kanssa tehtävät on laadittu? Miten perusteet tehtävät ja niiden sisällöt?
- Millä tavoin ja millä kriteereillä tehtävät arvioidaan?
- Millä tavoin opiskelijoiden osaaminen varmistetaan?

Opettajan ja ohjaajan rooli

- Miten määrittelet oman roolisi ohjaus- ja opetuskokonaisuuden yhteydessä? Oletko esimerkiksi opettaja, ohjaaja, valmentaja, alalla toimiva kollega vai mentori?
- Toimitko yksin vai yhdessä esimerkiksi muiden opettajien, tiimien tai työelämäedustajien kanssa?
- Miten toteutat tarvittavan ryhmä- ja yksilöohjauksen?
- Kuka tai ketkä arvioivat opiskelijoiden oppimista?

Ohjaus- ja opetuskokonaisuus osana opettajan

pedagogisia opintoja

- Millä perusteella valitsit kyseisen ohjaus- ja opetuskokonaisuuden osaksi opetusharjoittelua?
- Millä tavoin organisoit oman pienryhmäsi jäsenet, ohjaajan ja mahdolliset kollegat seuraamaan ohjaus- ja opetustilanteitasi?
- Millä tavoin keräät ohjaus- ja opetuskokonaisuuden toteutuksesta palautetta ja tietoja?

Lopuksi

Pohdi ohjaus- ja opetuskokonaisuuden perusteella saamasi kokemuksen ja palautteen pohjalta, mitä opetuksessa opittiin tai miten ohjaus toteutui suhteessa suunnitelluun asetettuihin tavoitteisiin?

- Mikä oli olennaista oman opettamis- ja ohjausosaamisen kehittymisen näkökulmasta?

Ohjaaja, pienryhmä opiskelijat ja opettajakollegat sopivat, milloin tulevat seuraamaan osia ohjaus- ja opetuskokonaisuudesta. Ohjaus- ja opetuskerroista, joita ohjaaja ja pienryhmän jäsenet ovat tulossa seuraamaan, lähetetään heille aina **kutsu**, jossa on ohjaus- ja opetuskokonaisuuden suunnitelman lisäksi ilmoitettu seuraavat tiedot:

Mitä?

Ohjaus- tai opetustilaisuuden otsikko, sisällöt ja tavoite.

Kenelle?

Kuvaus opiskelijoista tai asiakkaista.

Miten?

Kuvaus ohjaus- ja opetustilanteesta käytettävistä työskentelytavoista ja opetus-, harjoittelu- ja arviointimenetelmistä.

Miksi?

Kuvaus ohjaus- ja opetustilanteen taustoista ja pedagogisten valintojen perustelut.

Missä?

Ohjaus- tai opetustilaisuuden tarkka aika, katu- tai nettiosoite ja opetustila sekä liikenneyhteydet ja pysäköintimahdollisuudet.

Ohjaajan, kollegan tai muiden opettajaopiskelijoiden seuraaman opetus- tai ohjaustilanteen jälkeen käydään arviointikeskustelu, johon tulee varata riittävästi aikaa. Jos arviointikeskustelua ei ole käytännön syistä mahdollista käydä heti opetuksen jälkeen, siihen varataan erikseen yhteinen aika. Opetusta seuranneet henkilöt voivat antaa myös kirjallista palautetta.

Ohjaus- ja opetuskokonaisuuden toteutuksesta kerätään ohjaajien ja opetusta seuranneiden palautteen lisäksi laajasti palautetta myös opetukseen osallistuneilta opiskelijoilta ja mahdollisilta muilta opetukseen osallistuneilta työyhteisön tai työpaikan jäseniltä. Palautetta kannattaa kerätä esimerkiksi kokeiden, harjoitustöiden, tehtävien ja kurssiarviointien avulla. Opettajaopiskelija kirjoittaa jokaisesta seurattavasta opetuskerrasta ja arviointikeskustelusta reflektoivan kuvauksen osaksi opetusharjoittelun kokoavaa arviointia.

Yhteiskehittelyn työpajat

Opettajaopiskelijat suunnittelevat yhteiskehittelyn työpajoja. Niissä työstitään moniäänisesti yhteisiä kehittämiskohteita sekä kokeillaan erilaisia yhteistoiminnallisia työskentelytapoja ja opetusmenetelmiä. Yhteiskehittelyn työpajat voidaan toteuttaa esimerkiksi opettajaopintojen lähipäivillä, verkkotyöskentelynä tai muilla yhdessä sovitavilla menettelytavoilla.

Kokoava arviointi

Opetusharjoittelun kokoava arviointi on kirjallinen kuvaus opetusharjoittelun jokaisen osan toteutumisesta, tapahtuneesta oppimisesta ja kehittymisestä, joita arvioidaan suhteessa ohjaamisen, opettamisen ja arvioimisen kriteereihin sekä opetus-, ohjaus- ja arviointikirjallisuuden sekä materiaaliin.

Aihealueittain luokiteltu kirjalista ja linkkikokoelma osoitteessa: www.haaga-helia.fi/aokk - Kirjallisuus ja artikkelit

3.5

OPPIMISEN JA OPETTAJAN TYÖN TUTKIMINEN JA KEHITTÄMINEN 6 OP

Oppimisen ja opettajan työn tutkiminen ja kehittäminen -opintokokonaisuudessa keskitytään opettajan työn tutkivaan kehittämiseen. Opintokokonaisuudessa jatketaan työtä, joka aloitettiin kohdassa 3.1 Työ- ja toimintaympäristön kehittämistarpeiden tunnistaminen. Opintokokonaisuus liittyy kiinteästi muihin osaamisalueisiin syventäen ja laajentaen näihin liittyvää osaamista ja kehittämistä. Myös Kasvatustieteen perusopintojen opintojakso Kohti tutkivaa työtapaa käsittelee tutkimus- ja kehittämismenetelmien teoreettisia perusteita.

Ammatilliselta opettajalta edellytetään tutkivaa ja kehittävää asennetta ja otetta omaan työ- ja toimintaympäristöön. Siihen vaikuttavat erilaiset opiskelijaryhmät, yksilölliset opiskelupolut, vaihtoehtoiset ohjauksen ja opetuksen muodot, verkostot oppilaitoksissa ja työelämässä. Vaatimus yhteisöllisestä kehittämisestä ja arviointitoiminnasta edellyttää tietoa ja taitoa tutkimisen ja kehittämisen menetelmistä.

Ammatillisen opettajan tutkiva kehittäminen on osa jokapäiväistä työtä, jossa ohjaus ja opetus, opiskelija, opetussuunnitelma ja oppilaitoksen pedagoginen toiminta ovat kiinnostuksen kohteina. Tutkiva kehittäminen voi laajimmillaan tarkoittaa kokopäiväistä osallistumista monivuotisiin kansainvälisiin hankkeisiin.

Opintokokonaisuuteen liittyen opettajaopiskelija sopii ohjauskeskustelussa tutkivan kehittämisen kriteerien mukaisesta kehittämistehtävästä, joka toteutetaan opettajaopintojen aikana. Kehittämistehtävän sisältö, menetelmät ja aikataulu kirjataan HEKSIin. Kehittämistehtävä on mahdollista tehdä yksilötyönä, muiden opettajaopiskelijoiden tai työelämän yhteisöjen kanssa. Ohjaajan kanssa neuvotellaan myös kirjallisuudesta, johon perehdytään.

Aihealueittain luokiteltu kirjalista ja linkkikokoelma osoitteessa www.haaga-helia.fi/aokk - Kirjallisuus ja artikkelit

Kehittämistehtäviä käsitellään opettajaopintojen lähipäivillä ja opintojen lopuksi niitä arvioidaan ja niistä opitaan yhteistoiminnallisesti opettajaopiskelijoiden kesken. On toivottavaa, että kehittämistehtävät esitellään myös niissä työyhteisöissä, joissa kehittämistyötä on tehty.

Tutkivan kehittämisen arvioinnin kriteerit

Ammatillinen opettaja:

- Tunnistaa ja arvioi oman työn tutkimisen ja kehittämisen kohteita yhdessä sidosryhmien kanssa.
- Kehittää oppimista edistäviä ratkaisuja.
- Arvioi, miten työelämän kehittyminen vaikuttaa omaan toimintaan, ammattialaan ja koulutuksen toimintaympäristöön.

Kokoava arviointi

Oppimisen ja opettajan työn tutkiminen ja kehittäminen -opintojakson kokoavaan arviointiin sisällytetään kuvaus opettajaopintojen aikana tehdystä kehittämistehtävästä ja sen arviointi niin opettajan pedagogisten opintojen kuin työelämän näkökulmista.

Vinkkejä ja kysymyksiä

Kehittämiskohteiden paikantaminen

- Listaa sellaisia työyhteisösi ja omaan työhösi ja ammattiisi liittyviä käytännöllisiä asioita, prosesseja tai yhteistyön tapoja, joiden kehittäminen olisi mielestäsi tarpeen.
- Mieti oman ammattialasi tulevaisuutta ja haasteita. Mitä ammattialaan liittyvää tietoa ja osaamistasi voit hyödyntää kehittämistoiminnassa?
- Tutustu työyhteisösi ja verkostojesi kehittämistoimintaan.
- Pohdi, mikä on/olisi roolisi tutkivana ja kehittävänä opettajana.
- Pohdi, haluatko opettajaopintojen kehittämistehtävän liittyvän johonkin laajaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan, omaan ja opettajayhteisösi päivitykseen ohjaus- ja opetustyöhön vai oppilaitosyhteisön ja verkostojen kehittämiseen.

Kehittämistehtävän toteuttaminen opettajaopinnoissa

- Keskustele ja neuvottele ohjaajasi kanssa sekä työyhteisössäsi vaihtoehtoisista ja itseäsi kiinnostavista kehittämistoiminnan kohteista, johon kehittämistehtäväsi voi liittyä. Ota valinnassa huomioon opettajaopintojen osaamisen kriteerit sekä pedagogiset näkökulmat.
- Laadi kehittämistoiminnalle suunnitelma, johon kirjaat toiminnan tavoitteet ja aikataulun sekä kehittämisen ja tutkimisen lähestymistavat, käytettävissäsi olevat resurssit ja kehittämistehtävän arvioinnin tavat.
- Suunnittele myös, millä tavoin kuvaat ja havainnollistat kokoavassa arvioinnissa kehittämistehtäväsi etenemistä ja tuloksia sekä miten hankit siitä palautetta.

3.6 SYVENTÄVÄ OSUUS 5 OP

Syventävän osuuden toteuttamistavasta sovitaan ohjaajan kanssa. Sen voi toteuttaa yksin tai yhdessä toisten kanssa, täydennyskoulutuksen tarjoamilla kursseilla tai tekemällä jonkin opintokokonaisuuden osalta näkökulmia laajentavan ja syventävän osuuden. Toimintatapoja voi olla monenlaisia. Keskeistä on löytää ja jakaa ammatillista oppimista sekä myös omaa kehitystä parhaiten palvelevia näkökulmia ja toimintatapoja.

Syventävän osuuden näkökulmia voivat olla esimerkiksi

- erilaiset oppimisympäristöt,
- ohjaaminen, osaamisen arviointi,

- koulutuksen kansainvälisyys,
- yrittäjyyspedagogiikka,
- erityistä tukea tarvitsevien ohjaaminen,
- yksilöllisten tarpeiden ja tavoitteiden huomioiminen ryhmäopetuksessa
- työn opinnollistaminen, työvaltaistaminen.

Kokoava arviointi

Syventävän osuuden kokoavaan arviointiin sisällytetään kuvaus toiminnasta ja saavutetusta osaamisesta.

4 Tiedoksi ja opintojen tueksi

OPISKELIJAPALVELUT

Osoite:

Haaga-Helia Amk
Ratapihantie 13, 00520 Helsinki

Opettajakorkeakoulun opintotoimisto

Opintotoimisto sijaitsee 7. kerroksessa. Opintotoimistosta saat tietoa opiskelun käytäntöön liittyvistä asioista sekä mahdolliset selvitykset viranomaisia varten. Tavoitat meidät parhaiten osoitteesta aokk@haaga-helia.fi

Opintosihteerit:

Isa Ojala, 040 4887521
Maija Kotisilta, 040 4887519
aokk@haaga-helia.fi

Henkilökunnan sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@haaga-helia.fi

Kirjasto

Kirjasto sijaitsee 3. kerroksessa. Aukioloajat ovat osoitteessa www.haaga-helia.fi/kirjasto. Lainausoikeuden ja kirjastokortin saat esittämällä kirjastossa valokuvalla ja henkilötunnuksella varustetun henkilötodistuksen ja täyttämällä ilmoittautumislomakkeen.

Ruokailu

Opiskelijoilla on mahdollisuus ruokailla Amican opiskelijaravintoloissa. Ilmoita kassalla olevasi 'kurssilainen', niin saat lounaasi edullisemmin. Pääaulan Bistrosta voit ostaa kahvia, kahvileipää ja kevytlounaan. Ravintola Pääraide sijaitsee SLK-talon 1. kerroksessa, jonne pääset Haaga-Helia n tiloista 2. kerroksessa olevia yhdyskäyviä pitkin.

Opintososiaaliset edut

Opettajan pedagogiset opinnot eivät ole tutkintoon joltavaa koulutusta, joten opintososiaaliset edut (esim. matka-alennukset, ateriaedut) eivät koske yleensä opettaja-opiskelijoita. Poikkeukset selvitetään tapauskohtaisesti Haaga-Helian opintotukilautakunnassa, opintotuki@haaga-helia.fi.

Haaga-Helia Aokkn nettisivut

www.haaga-helia.fi/aokk

- opetussuunnitelmat
- opiskelumuotojen lähipäivät (aikataulu)
- kasvatustieteen- ja erityispedagogiikan perusopintojen tarkemmat aikataulut
- artikkelit
- korvaavuuslomakkeet
- tehtävien kansilehdet

Sähköposti

<http://mymail.haaga-helia.fi/>

Haaga-Helian opiskelijoilla on käytössä sähköposti, joka on muotoa etunimi.sukunimi@myy.haaga-helia.fi. Kaikki opiskeluun liittyvät tiedotteet ja viestit lähetetään tähän opiskelijasähköpostiin. Sähköpostiin pääset talon ulkopuolelta osoitteesta <http://mymail.haaga-helia.fi/>

Kirjaututaan verkkotunnuksilla, jotka jaetaan aloituspäivänä. Opettajaopiskelijaryhmät käyttävät keskinäiseen tiedottamiseensa myös sähköisiä oppimisalustoja.

Jos sähköpostiosoitteesi muuttuu opiskelun aikana, ilmoita siitä opintotoimistoon tai vaihda itse osoitteesi WinhaWillen käyttäjätietoihin.

Opettajaopiskelijan extranet, MyNet

<http://mynet.haaga-helia.fi/aokk>

Kirjaututaan verkkotunnuksilla, jotka jaetaan aloituspäivänä. Tämä sivu aukeaa automaattisesti kun kirjautut koneelle Haaga-Heliassa.

- kirjaston e-aineistot, talon ulkopuolelta vaatii kirjautumisen vimpaan (etäkäyttöyhteys)
- MOT-sanakirjat
- tutkintosääntö
- opettajankoulutusneuvosto
- palaute

Oppimisalusta Moodle

<https://hhmoodle.haaga-helia.fi/>

Kirjaututaan verkkotunnuksilla, jotka jaetaan aloituspäivänä.

- ryhmä/ohjaajakohtaista materiaalia
- keskustelualustat

Opintorekisteri WinhaWille

<https://wille.haaga-helia.fi/winhawille>

Kirjaututaan Web-tunnuksilla, jotka jaetaan aloituspäivänä.

- opintosuoritukset.

Tietohallintopalvelut

<http://www.haaga-helia.fi> – Palvelut – Tietohallintopalvelut

Helpdesk auttaa ja selvittää opiskelijoiden ja henkilöstön tietoteknisiä ongelmia (myös AV-ongelmia). Muistathan, että ratkaisu ongelmaasi saattaa löytyä käyttöohjeista, tutustu niihin ennen yhteydenottoa.

Nelli-portaali

Nelli on väylä kirjaston tarjoamiin elektronisiin lehtiin, e-kirjoihin, ja tietokantoihin. Maksullisten aineistojen lisäksi Haaga-Heliana Nelliin on valikoitu runsaasti Internetin ilmaisaineistoja. Nelliä voit käyttää etänä kirjautumalla palveluun Haaga-Heliana verkkotunnuksilla.

Opiskeluvilppi

Opettajaopiskelijaa, joka on ammattikorkeakoulussa syylistynyt vilppiin tai muutoin rikkonut ammattikorkeakoulun järjestystä, voidaan kurinpidollisesti rangaista rikkomuksen vakavuudesta riippuen varoituksella tai erottamalla hänet määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi. Ennen asian ratkaisemista opettajaopiskelijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi asiassa. Opettajaopiskelijalle annettavasta varoituksesta päättää rehtori ja opettajaopiskelijan erottamisesta määräajaksi ammattikorkeakoulun hallitus.

Opiskelupaikasta luopuminen

Mikäli haluat luopua opiskelupaikastasi Haaga-Heliana Aokkssa, ota ensin yhteyttä ohjaajaasi, jonka jälkeen hoidat opintotoimistossa asiaan liittyvät käytännönjärjestelyt. Opiskelupaikasta luopuminen tulee ilmoittaa kirjallisesti.

Ammatillisen opettajan työ edellyttää jatkuvaa koulutautumista, kehittämisprosesseihin osallistumista ja niiden käynnistämistä. Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun täydennyskoulutus sekä tutkimus- ja kehittämistoiminta tarjoavat monenlaisia yhteistyömuotoja opettajan työn kehittämiseen ammatillisen opettajankoulutuksen jälkeen. Ks. www.haaga-helia.fi/aokk

Täydennyskoulutus

Ammatillisen opettajakorkeakoulun täydennyskoulutuksen tehtävänä on tukea ammatillisen opetushenkilöstön ja oppilaitosten osaamisen kehittämistä. Täydennyskoulutuksen keskeinen haaste on vastata yhteiskunnan ammattipedagogisiin tarpeisiin.

Täydennyskoulutuksissa päivitetään opetushenkilöstön ja oppilaitosorganisaatioiden osaamista ja kehitetään uusia ratkaisuja opiskelun, työelämän ja elinikäisen oppimisen tarpeisiin. Lisäksi täydennyskoulutuksilla tuetaan oppilaitosorganisaatioita kouluttamalla ja konsultoimalla oppilaitosten johtoa ja työelämän yhteistyökumppaneita.

Haaga-Helia Ammatillinen opettajakorkeakoulu toteuttaa täydennyskoulutusta Opetushallituksen, Opetusministeriön sekä EUn rahoituksella ja maksullisena palvelutoimintana. Koulutukset voivat olla lyhytkestoisia tai laajempia opintopisteytettyjä koulutuskokonaisuuksia, konsultointipalveluita, seminaareja tai luentosarjoja, joita suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä asiakkaan kanssa.

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, TKI

Tutkimus, kehittämis- ja innovaatio -toiminnan tavoite ja painotus

Ammatillisen koulutuksen oppimisen uudet ratkaisut ja tulevaisuuden oppimisympäristöt Ammatillisen opettajakorkeakoulun tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) tavoitteena on tuottaa uusia toimintamalleja, ratkaisuja ja välineitä ammatilliseen oppimiseen, ohjaukseen ja opetukseen. Haluamme olla kehittämässä tulevaisuuden oppimisympäristöjä yhteistyössä ammatillisen ja ammattikorkeakoulukentän, sekä työelämän kanssa. Toimintamme on tulevaisuuteen suuntautuvaa ja työelämän muutoksia ennakoivaa, ammatillisista opettajankoulutusta ja toimintakenttää palvelevaa.

Ammatillisen ja AMK-koulutukseen liittyvä tutkimisen ja kehittämisen kohteitamme ovat muun muassa:

- Työelämäosaamisen opinnollistaminen osaamisen arvioinnin kautta
- Oppiminen työelämän kanssa
- Ammatillisen opettajan työn muutos (uusi työ, työllistyminen, joustavuus)
- Yrittäjämäinen ja verkostomainen tapa toimia
- Yrittäjyyspedagogiikka
- ICT-keskeiset ratkaisut (mm. pelillistäminen)
- Monikulttuurisuus ja kansainväliset hankkeet
- Inklusio ja erityspedagogiikka
- TKI -toiminnan toimintatavat ja tutkimus- ja kehittämisorientaatio

Tutkimus- ja kehittämistyö on osa opettajakorkeakoulun pitkäjänteistä strategista toimintaa ja henkilökunnan työtä. Korkeasti koulutettu ja osaava henkilökunta takaa vaikuttavan tutkimus- ja kehittämistyön toteutumisen. TKI-toimintamme on käytäntö- ja työelämälähtöistä. Teemme kehittävää tutkimusta verkostoissa ja toimimme läheisessä yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten koulutusorganisaatioiden, korkeakoulujen ja työelämän kumppaneiden kanssa.

Esittelemme projektien toimintaa ja tuloksia erilaisissa seminaareissa ja verkostotapaamisissa, joista tiedotetaan opettajakorkeakoulun [www-sivuilla](http://www.sivuilla). Opettajaopiskelijat ovat tervetulleita osallistumaan projekteihin ja tapahtumiin. Projektien tuloksista julkaistaan raportteja Haaga-Helien julkaisusarjoissa ja alan eri julkaisufoorumeilla. Opettajakorkeakoulun julkaisut ja linkit julkaisumyyntiin löydät osoitteesta www.haaga-helia.fi/fi/aokk/julkaisut.

Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun taustaa

1900-luvun alku oli talouselämän vapautumisen ja eduskuntauudistuksen myötä dynaamista kehittymisen ja tulevaisuuteen uskovan toiminnan aikaa. Yhteiskunnan muuttuminen edellytti sivistyneitä kansalaisia. Elinkeinoelämän kehittyminen vaati ammatillisen koulutuksen kehittämistä. Koulujen palvelukseen tarvittiin hyviä opettajia. Vuonna 1898 perustettiin Suomen Liikemiesten Kauppaopisto (SLK). Vuodesta 1904 alkaen kauppaopettajaopiskelijat alkoivat harjoitella opettajan tehtävää varten. Auskultantit pitivät harjoitustunteja ja seurasivat opetusta.

Suomen itsenäisyyden ensimmäisten vuosikymmenten aikana ammatillinen koulutus kehittyi hitaasti elinkeinoelämän esittämistä kehittämistavoiteista huolimatta. Eri alojen ammatillinen koulutus oli hallinnollisesti hajallaan

eri ministeriöiden yhteydessä. Toinen maailmansota, pula ammattitaitoisesta työvoimasta, suuret ikäluokat ja elinkeinorakenteen muutos saivat yhteiskunnan viimein panostamaan ammatillisen koulutuksen kehittämiseen. Tulevaa koulutuksen laajenemista ennakoiden SLKn yhteyteen perustettiin opettajankoulutusyksikkö vuonna 1950. Oppilaitoksesta tuli normaalikauppaoppilaitos. Kyseistä vuotta juhliitaan Haaga-Heliasa ammatillisen opettajankoulutuksen alkamisvuotena.

Ammatillisen koulutuksen ekspansio alkoi 1950-luvun lopulla ja jatkui seuraavalla vuosikymmenellä. Oppilaitokset kasvoivat ja uusia oppilaitoksia perustettiin. Opettajankoulutus laajeni. Ammatillista opettajankoulutusta toteutettiin alakohtaisesti useassa pienessä yksikössä ympäri maata. Eri yksiköissä toteutettu opettajankoulutus oli kestoltaan ja sisällöltään epäyhdenäistä. Koulutuksen laadun parantamiseksi opettajankoulutuksessa otettiin käyttöön uudet opetussuunnitelmat vuonna 1986. Kaikilla aloilla opettajien tuli suorittaa pedagogiset opinnot ja opintojen laajuudeksi tuli 40 opintoviikkoa. Vuodesta 1992 alkaen opettajankoulutusyksiköihin saattoi hakeutua eri alojen opettajaopiskelijoita.

Ammattikorkeakoulujärjestelmän rakentamisen yhteydessä ammatillisen opettajankoulutuksen järjestäminen oli mietittävä uudelleen.

Vuoden 1996 lakiuudistuksessa ammatillinen opettajankoulutus asetettiin viiden ammattikorkeakoulun yhteydessä toimivan ammatillisen opettajakorkeakoulun tehtäväksi. Helia Ammatillinen opettajakorkeakoulu aloitti toimintansa vuonna 1997. SLK:n opettajankoulutus ja osa Helsingin Sairaanhoidon opiston opettajankoulutuksen toiminnoista siirrettiin Helia Ammatilliseen opettajakorkeakouluun. Opettajankoulutuksen laajuudeksi määrättiin 35 opintoviikkoa.

Opettajakorkeakoulu on tällä vuosituohannella kehittynyt monialaiseksi opettajankoulutusta, täydennyskoulu-

tusta ja tutkimus- ja kehitys- ja innovaatiotoimintaa toteuttavaksi yksiköksi. Vuonna 2005 ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmauudistuksen myötä opettajan pedagogisten opintojen laajuudeksi tuli 60 opintopistettä. Korkeakoulujärjestelmän rakenteellinen kehittäminen johti, Haaga-Helia Ammattikorkeakoulun perustamiseen vuonna 2007.

Vuonna 2010 vietimme Haaga-Helia :ssa opettajakoulutuksen 60-vuotisjuhlia. Olemme ylpeitä juuristamme, kehittäminen ja kehittyminen ovat toimintamme kulmakiviä. Yhdessä opettajaopiskelijoiden, oppilaitosten, elinkeinoelämän kumppaneiden ja järjestöjen kans-

sa kehitämme niin ammatti- kuin ammattikorkeakoulupedagogiikkaa tulevaisuuden yhteiskunnan tarpeisiin.

Vuoden 2010 juhluvuoden kunniaksi Haaga-Helia julkaisi Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun historiikin, *Opettajan ammattiin ja ammatin opettajaksi*. Kirjan on toimittanut Sirkka Kortetjärvi-Nurmi ja siinä kerrotaan monipuolisesti Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun toiminnasta ja tavoitteista. Teoksessa tarkastellaan opettajakoulutusta myös koko yhteiskunnan toiminnan taustaa vasten. Historiikin voi ostaa osoitteesta julkaisut@haaga-helia.fi.

Two columns of horizontal lines for writing, each consisting of 20 lines.

5 AIKATAULU 2015–2016

Lähipäivät

Helsingin ryhmät / English group: Haaga-Helia AMK, Ratapihantie 13 (Pasila)

Porvoon ryhmä: Haaga-Helia AMK, Taidetehtaankatu 1

Turun ryhmä: Turun AMK, Lemminkäisenkatu 30

2015 kevät	Ammatillinen opettajankoulutus School of Vocational Teacher Education 60 op / cr			
Opiskelumuoto Mode of study	1 vuosi Helsinki	1 vuosi Helsinki, viikonloppu	1 vuosi Helsinki, verkko	1 vuosi Porvoo
TOUKOKUU	19.5.2015, klo 9-16 Ammattipedagogiset opinnot, (Amped)		18.-19.5.2015, klo 9-16 Ammattipedagogiset opinnot, (Amped)	19.5.2015, klo 9-16 Ammattipedagogiset opinnot, (Amped)
	20.5. Kasvatustieteelliset perusopinnot, (Kasper) klo 9-12 Kas1 ja klo 13-16 Kas2			
		22.5.2015, klo 16.30-20.30 23.5.2015, klo 9-16 Ammattipedagogiset opinnot (Amped)		
KESÄKUU	2.6. klo 9-16 Kas1			
	9.6. Amped, Pienryhmä			9.6. Amped, Pienryhmä

OPETTAJAN PEDAGOGISET OPINNOT (60 op) koostuvat kahdesta kokonaisuudesta:

Ammattipedagogiset opinnot 35 op, (Amped) ja Kasvatustieteelliset perusopinnot 25 op, (Kasper).

Jos olet jo aiemmin suorittanut joko kasvatustieteen/tieteiden, aikuiskasvatustieteen, erityispedagogiikan tai ammattikasvatuksen perusopinnot (15 ov/25 op), niin sinun ei tarvitse osallistua kasvatustieteellisten perusopintojen (Kasper) lähipäiville.

Opettajaopiskelijoiden kiripäivät ovat 5.-6.11.2015, 21.-22.3.2016 ja 1.6.2016.

AMMATILLISEN ERITYISOPETTAJANKOULUTUKSEN OPINNOT (60 op) koostuvat kahdesta kokonaisuudesta:

Ammattipedagogiset opinnot 35 op (Amped) ja Erityispedagogiikan perusopinnot 25 op (Eriper).

Jos olet jo aiemmin suorittanut erityispedagogiikan perusopinnot (15 ov/25 op), niin sinun ei tarvitse osallistua (Eriper) lähipäiville.

Ammatillinen opettajankoulutus School of Vocational Teacher Education 60 op / cr			Ammatillinen erityisopettajan koulutus 60 op	Ammatillinen opinto-ohjaajan koulutus 60 op
1 vuosi Turku	1½ year Helsinki, English group	1½ vuosi Helsinki	1½ vuosi Helsinki, Erityisopettajan koulutus	1½ vuosi Helsinki, Opinto-ohjaajan koulutus
27.5.2015, klo 9-16 Ammattipedagogiset opinnot, (Amped) 28.5.2015, klo 9-12 Amped	21.-22.5.2015, klo 9-16	21.5.2015, klo 9-16 Ammattipedagogiset opinnot, (Amped) 22.5.2015, klo 9-12 Amped	21.-22.5.2015 klo 9-16 Ammattipedagogiset opinnot, (Amped)	21.-22.5.2015 klo 9-16
28.5. Kasvatustieteelliset perusopinnot, (Kasper) klo 13-16 Kas1		22.5. Kasvatustieteelliset perusopinnot, (Kasper) klo 13-16 Kas1		
			1.6. klo 9-15 Erityispedagogiikan perusopinnot, (Eriper)	
4.6. klo 9-12 Kas2				

2015 syksy
Ammatillinen opettajankoulutus
School of Vocational Teacher Education
60 op / cr
Opiskelumuoto
Mode of study1 vuosi
Helsinki1 vuosi
Helsinki,
viikonloppu1 vuosi
Helsinki,
verkko1 vuosi
Porvoo

ELOKUU

12.8. klo 9-16 Kas2
26.8. klo 9-16 Kas3

25.8. Amped, Pienryhmä

28.8. klo 16.30-20.30
Amped
29.8. klo 9-16 Amped

SYYSKUU

7.-8.9. klo 9-16 Amped

25.9. klo 16.30-20.30
Amped
26.9. klo 9-16 Amped

1.-2.9. klo 9-16 Amped

7.-8.9. klo 9-16 Amped

16.9. klo 9-16 Kas3

LOKAKUU

5.10. Amped, Pienryhmä
26.-27.10. klo 9-16 Amped23.10. klo 16.30-20.30
Amped
24.10. klo 9-16 Amped5.10. Amped, Pienryhmä
26.-27.10. klo 9-16 Amped

22.10. klo 9-16 Kas6

MARRASKUU

11.11. Amped, Pienryhmä
23.-24.11. klo 9-16 Amped27.11. klo 16.30-20.30
Amped
28.11. klo 9-16 Amped

9.11. klo 9-16 Amped

11.11. Amped, Pienryhmä
23.-24.11. klo 9-16 Amped

30.11. klo 9-16 Kas6

JOULUKUU

Ammatillinen opettajankoulutus School of Vocational Teacher Education 60 op / cr			Ammatillinen erityisopettajan koulutus 60 op	Ammatillinen opinto-ohjaajan koulutus 60 op
1 vuosi Turku	1½ year Helsinki, English group	1½ vuosi Helsinki	1½ vuosi Helsinki, Erityisopettajan koulutus	1½ vuosi Helsinki, Opinto-ohjaajan koulutus
18.8. klo 9-16 Kas1 20.8. klo 9-16 Kas2	25.-27.8. klo 9-16	13.8. klo 9-16 Kas1 14.8. klo 9-12 Kas2	20.8. klo 17-18.30 Eriper1 * 25.-27.8. klo 17-18.30 Eriper1*	
2.9. klo 9-16 Kas3 22.9. klo 9-16 Kas3		9.-10.9. klo 9-16 Amped	9.-10.9. klo 9-16 Amped	9.-10.9. klo 9-16
9.-10.9. klo 9-16 Amped 24.9. Amped, Pienryhmä		15.9. klo 9-16 Kas2 23.9. klo 9-16 Kas3	1.-3.9. klo 17-18.30 Eriper1 * 8.-10.9. klo 17-18.30 Eriper1 *	
27.-28.10. klo 9-16 Amped		6.-7.10. klo 9-16 Amped	6.-7.10. klo 9-16 Amped	5.-7.10. klo 9-16
		15.10. klo 9-16 Kas3	12.10. klo 17-18.30 Eriper2 * 14.10. klo 17-18.30 Eriper2 *	
11.11. Amped, Pienryhmä 25.-26.11. klo 9-16 Amped	10.-12.11. klo 9-16	17.-18.11. klo 9-16 Amped	23. tai 24. tai 25. tai 26.11. klo 16-20.30 Eriper2 *	16.-18.11. klo 9-16
12.11. klo 9-12 Kas5			17.-18.11. klo 9-16 Amped	
9.12. klo 9-16 Kas5		3.12. klo 9-12 Kas5	1.12. ja 3.12. klo 17-18.30 Eriper3 *	

2016

Ammatillinen opettajankoulutus
School of Vocational Teacher Education
60 op / cr

Opiskelumuoto
Mode of study

1 vuosi
Helsinki

1 vuosi
Helsinki,
viikonloppu

1 vuosi
Helsinki,
verkko

1 vuosi
Porvoo

TAMMIKUU

14.1. klo 9-12 Kas5

18.-19.1. klo 9-16 Amped

22.1. klo 16.30-20.30
Amped
23.1. klo 9-16 Amped

18.-19.1. klo 9-16 Amped

HELMIKUU

3.2. klo 9-16 Kas5

17.2. Amped, Pienryhmä

26.2. klo 16.30-20.30
Amped
27.2. klo 9-16 Amped

8.-9.2. klo 9-16 Amped

17.2. Amped, Pienryhmä

MAALISUU

14.-15.3. klo 9-16 Amped

18.3. klo 16.30-20.30 Amped
19.3. klo 9-16 Amped

14.-15.3. klo 9-16 Amped

HUHTIKUU

13.4. Amped, Pienryhmä

15.4. klo 16.30-20.30
Amped
16.4. klo 9-16 Amped
Amped

13.4. Amped, Pienryhmä

TOUKOKUU

9.-10.5. klo 9-16 Päätös

10.5. klo 16.30-20.30
Päätös

10.5. klo 9-16 Päätös

9.-10.5. klo 9-16 Päätös

KESÄKUU

ELOKUU

SYYSKUU

LOKAKUU

MARRASKUU

Ammatillinen opettajankoulutus School of Vocational Teacher Education 60 op / cr			Ammatillinen erityisopettajan koulutus 60 op	Ammatillinen opinto-ohjaajan koulutus 60 op
1 vuosi Turku	1½ year Helsinki, English group	1½ vuosi Helsinki	1½ vuosi Helsinki, Erityisopettajan koulutus	1½ vuosi Helsinki, Opinto-ohjaajan koulutus
12.1. klo 9-12 Kas6		13.1. klo 9-16 Kas5	11. tai 12. tai 13.1. klo 16-20.30 Eriper3 * 19. tai 20. tai 21.1. klo 16-20.30 Eriper4 *	20.-22.1. klo 9-16
26.-27.1. klo 9-16 Amped	26.-28.1. klo 9-16	20.-21.1. klo 9-16 Amped	20.-21.1. klo 9-16 Amped	
11.2. klo 9-16 Kas6			10.2. klo 9-16 Eriper5	
9.-10.3. klo 9-16 Amped	8.-10.3. klo 9-16	4.3. klo 9-16 Kas6 16.-17.3. klo 9-16 Amped	16.-17.3. klo 9-16 Amped	15.-17.3. klo 9-16
19.-20.4. klo 9-16 Amped	27.-28.4. klo 9-16	25.-26.4. klo 9-16 Amped 12.4. klo 9-16 Kas6	25.-26.4. klo 9-16 Amped 14.4. klo 9-16 Eriper5	25.-26.4. klo 9-16
10.-11.5. klo 9-16 Päätös				
	7.-8.6. klo 9-16	6.-7.6. klo 9-16 Amped	6.-7.6. klo 9-16 Amped	6.-7.6. klo 9-16
				24.-26.8. klo 9-16
	13.-14.9. klo 9-16	12.-13.9. klo 9-16 Amped	12.-13.9. klo 9-16 Amped	12.-13.9. klo 9-16
	25.10. klo 9-16	25.-26.10. klo 9-16 Amped	25.-26.10. klo 9-16 Amped	24.-26.10. klo 9-16
	30.11. klo 9-16 Graduation	30.11. klo 9-16 Päätös	30.11. klo 9-16 Päätös	30.11. klo 9-16 Päätös

6 Kasvatustieteellisten perusopintojen kirjallisuus ja arviointi

Kasvatustieteellisten perusopintojen opiskeleminen

Kasvatustieteelliset perusopinnot sisältävät kuusi opintojaksoa (ks. 3.2). Opintojen opiskelemiseen on jaksokohdaisesti kaksi vaihtoehtoa A ja B. Huom!. A-vaihtoehto on tarjolla vain lukuvuonna 2015-16.

A vaihtoehto sisältää aikataulussa mainitut lähipäivät, tehtävät ja kirjallisuuden. Joihinkin opintojaksoihin sisältyy myös oppimispäiväkirja. A-vaihtoehtoa suositellaan opiskelijoille, joilla ei ole käyttäytymis-, sosiaali-, kasvatustai yhteiskuntatieteellisiä opintoja tai jotka haluavat joka tapauksessa osallistua lähipäiville. Jos et pääse osallistumaan opintojakson kaikille lähipäiville, niin valitse kyseisen opintojakson vaihtoehdoksi B.

B vaihtoehto sisältää laajoja oppimistehtäviä ja kirjallisuutta. Lähipäivät ovat vapaaehtoisia B-vaihtoehdon mukaisesti opintojaksoa suorittavalle.

Kasvatustieteellisten perusopintojen sijaan voit opiskella erityispedagogiikan perusopinnot (25 op), jotka toteutetaan Haaga-Helia Aokk:ssa osana ammatillisen erityisopettajan koulutusta. Erityispedagogiikan perusopintojen valitseminen ei kuitenkaan oikeuta suorittamaan muita ammatillisen erityisopettajan koulutuksen opintoja.

Tehtävien tavoite ja niihin vastaaminen

Kasvatustieteen tehtävien tavoitteena on auttaa löytämään uusia näkökulmia ja jäsennyksiä oppimisesta, opetuksesta ja koulutuksesta sekä virittää teorioiden ja käytännön välistä vuoropuhelua. Tehtävissä voi käyttää hyväksi omia kokemuksia ja pohdintoja, mutta tehtävät edellyttävät aina myös opintojakson kirjallisuuden opiskelua. Annettua lähdeaineistoa tulee käyttää monipuolisesti ja näin luoda oma näkemys käsiteltävästä aiheesta. Lähdeaineiston väitteitä ei pidä sellaisenaan toistaa, vaan miettiä, miten ne heijastavat omaa kokemusta ja aiempaa tietämystä. Joissain opintojaksoissa on yliopiston opetussuunnitelman mukaisen kirjallisuuden lisäksi oheislukemistoa. Oheislukemisto on valittu siten, että se tukee ja hyödyttää käsiteltävän asian omaksumista ja oppimistehtäviin vastaamista.

Tehtävien palauttaminen

Tarkista aina tehtävästä palautusosoite. Tehtäviin tulee aina liittää kansilehti, joka löytyy nettisivuilta www.haaga-helia.fi/aokk - Opettajankoulutus - Opiskelijalle. Tehtävät palautetaan pyydetyksi joko luennoille, osoitteeseen kasper@haaga-helia.fi tai opintojakson Kas 4 osalta Eliademy -verkkoympäristöön.

Opintojakson arviointi ja palaute

Haaga-Helia Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa suoritettavat kasvatustieteiden opinnot muodostavat Helsingin yliopiston kasvatustieteiden perusopintojen kokonaisuuden. Kasvatustieteelliset perusopinnot koostuvat kuudesta opintojaksosta, jotka arvioidaan pääsääntöisesti yliopiston arviointiasteikolla 1-5, poikkeuksena Johdatus kasvatustieteisiin, joka arvostellaan asteikolla hyväksytty – hylätty. Suoritetusta kokonaisuudesta opettajaopiskelija saa Helsingin yliopiston myöntämän erillisen todistuksen.

Kasvatustieteen perusopintojen A-vaihtoehdon tehtävät voi suorittaa myös ilman yliopistollista arvosanaa, jolloin tehtävät arvioidaan H - hyväksytty. Ei-yliopistollisessa suorituksessa tehtävävastauksen painopiste on käytännön työelämän kuvaamisessa ja havainnoimisessa ja se voi olla kirjallisuudeltaan yliopistollista tehtävää suppeampi. Jos haluat, että tehtäväsi arvioidaan ei-yliopistollisena, laita siitä merkintä tehtävän kansilehteen.

Oppimistehtävissä sinua pyydetään arvioimaan myös omaa oppimistasi tai pitämään oppimispäiväkirjaa.

Kasvatustieteen opettajat lähettävät opintojaksoista palautteen sähköpostitse. Jos opettaja pyytää täydentämään tehtävää, tulee täydennys toimittaa suoraan ohjajalle kuukauden kuluessa.

Kasvatustieteellisten perusopintojen tehtävien arviointikriteerit

Tehtävien hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä.

Arvosana	Kuvaus arvosanaan vaadittavasta tehtävän sisällöstä
1	tehtävästä näkee, että opiskelija vastaa annettuun tehtävään ja on perehtynyt sen aineistoon
2	lisäksi hän käyttää annettua käsitteistöä kirjoitelmassaan
3	lisäksi hän hyödyntää opintojakson keskeisiä käsitteitä ja teoreettisia näkökulmia
4	lisäksi kirjoittaja asettaa teorian ja käytännön vuoropuheluun ja kommentoi omakohtaisesti tehtävän tematiikkaa
5	lisäksi vastaaja soveltaa opintojakson käsitteistöä ja teoreettisia lähtökohtia sekä yhdistää niihin omakohtaista tulkintaa käsittelemistään ilmiöistä

TEHTÄVÄT KAS 1–6

HUOM! A-vaihtoehto on tarjolla vain lukuvuonna 2015–2016

- Osallistuminen opintojaksoon sisältyville luennoille
- Tehtävien palauttaminen luennoille (poikkeus kas4 tehtävä)
- Oppimispäiväkirjojen palauttaminen opettajan antamien ohjeiden mukaisesti

KAS 1A

Johdatus kasvatustieteisiin 3 op

KAS 1A, Palauta tehtävä luennolle

2.6.2015 tai 17.8.2015 (1 v Helsinki)

13.8.2015 (1½ v Helsinki)

18.8.2015 (1 v Turku)

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Rinne, R., Kivirauma, J., & Lehtinen, E. 2004 tai uudempi painos. Johdatus kasvatustieteisiin. WSOY.

Oheiskirjallisuutta

Eri yliopistojen kasvatustieteen laitosten www-sivut:

Suomen Akatemian sivut www.aka.fi

Koulutuksen tutkimuslaitoksen sivut ktl.jyu.fi

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus www.karvi.fi

Suomalaisia kasvatustieteellisiä aikakauslehtiä:

Aikuiskasvatus, Kasvatus, Ammattikasvatuksen aikakauskirja,

Kasvatus & Aika. Katso sähköisten lehtien lukuohje osoitteessa

www.haaga-helia.fi/aokk - Kirjallisuus ja artikkelit.

Arviointi

Tehtävien hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä. Katso tehtävien arviointikriteerit s. 39.

Tehtävä Kas 1A

Kirjoita alla olevien ohjeiden ja kysymysten perusteella 3–4 sivun essee, jossa:

- seuraat joukkotiedotusvälineitä noin kahden viikon ajan,
- tutustut ammatillisesta opetuksesta kirjoitettuun raporttiin tai julkaisuun ja
- luot yleiskatsauksen kasvatustieteellisestä tutkimuksesta sekä
- kirjoitat lopuksi itsearvion, mitä opit tehtävää Kas 1 tehdessäsi.

Merkitse tehtävän loppuun käyttämäsi teokset, lehdet ja www-osoitteet.

Tiedotusvälineiden seuraaminen

Seuraa joukkotiedotusvälineitä kahden viikon ajan. Poimi ja kirjaa ylös kaikki löytämäsi uutiset ja jutut, jotka liittyvät yleisesti oppimiseen, koulutukseen, koulutuspolitiikkaan tai erityisesti ammatilliseen koulutukseen. Hyödynnä myös viikkolehtiä ja ilmaisjakelulehtiä. Lehtileikkeitä ei tarvitse liittää tehtävään mukaan. Tee tehtävä seuraavasti:

- tee lista, jossa luokittelet löytämäsi jutut aiheen perusteella, pohdi lisäksi, mihin kasvatustieteen alueisiin jutut liittyvät,
- kirjoita löytämiesi juttujen aiheista yhteenveto sekä
- valitse yksi aihe ja kirjoita siitä oma mielipiteesi sekä käsityksesi, millä tavoin asiaa tulisi muuttaa, kehittää tai tutkia

Ammatilliseen opetukseen liittyvät tutkimukset, raportit ja julkaisut

- Luo ensin yleiskatsaus ammatillisesta koulutuksesta, aikuiskoulutuksesta, kasvatuksesta tai oppimisesta tehtyihin kehittämishankkeisiin, selvityksiin ja tutkimuksiin.
- Valitse tarkempaan tutustumiseen yksi raportti tai tutkimus. Voit etsiä erityisesti itse opettamaasi aineeseen liittyvän julkaisun, joka voi liittyä koulutuksen muotoon, toteutustapaan, arviointiin, opetuksen ennakointiin, oppilaitosyhteistyöhön tai opetussuunnitelmien laatimiseen. Tutkimuksen tai raportin tulee olla julkaistu esimerkiksi jonkin oppilaitoksen tai viraston julkaisusarjassa. Opiskelijoiden julkaisemattomia tutkimuksia ei kannata käyttää, poikkeuksen muodostavat pro gradu ja lisensiaattitutkimukset.
- Kirjoita, mihin olemassa olevaan kysymykseen, tilanteeseen tai ongelmaan tutkimuksessa yritetään vastata. Esittele lyhyesti tutkimuksen lähtökohdat, tutkimuksen kohde ja käytetyt tutkimusmenetelmät sekä tärkeimmät tulokset. Arvioi lopuksi, millä tavoin voit käyttää tutkimuksen tuottamaa tietoa ammattialallasi, opetuksessasi tai muussa työssäsi.

Yleiskatsaus kasvatustieteelliseen tutkimukseen

- Etsi tietoa kasvatustieteellisestä tutkimuksesta Suomessa ja/tai ulkomailla. Käytä monipuolisia lähteitä, esimerkiksi Internetiä sekä kasvatusalan lehtiä, vuosikirjoja ja tutkimuksia. Vieraile myös Kasvatustieteellisen seuran kotisivuilla.
- Perehdy yleiskatsauksen lisäksi tarkemmin **neljään** kasvatustieteellisen väitöskirjan tiivistelmään, joita löytyy sähköisenä yliopistojen sivustoilta.
- Kirjoita yhteenveto, minkälainen käsitys sinulle muodostui kasvatustieteellisestä tutkimuksesta. Voit tehdä yleisluontoisen katsauksen eri aiheista tai etsiä itseäsi kiinnostavia ja esimerkiksi oman oppiaineesi opetukseen liittyvää materiaalia. Mikäli huomaat, että jostain asiasta tai teemasta ei löydy tutkimusta, tai jokin aihe on suosittu, kirjaa sekin muistiin ja pohdi, miksi näin on. Kirjoita myös ajatuksiasi siitä, minkälaisin tutkimusmetodologisilla välineillä tutkimusta tehdään. Kommentoi valitsemiesi väitöskirjojen aiheita ja lähtökoh-
tia. Kirjaa tehtävään valitsemasi väitöskirjat.

Opitun arviointi

Kirjoita tehtävän lopuksi itsearvio, mitä opit tehtävää Kas 1 tehdessäsi.

KAS 2A

Opetuksen ja oppimisen perusteet 4 op

Kas 2A, Palauta tehtävä luennolle
12.8.2015 (1 v Helsinki)
15.9.2015 (1½ v Helsinki)
20.8.2015 (1 v Turku)

Oppimispäiväkirja

Ohjeet oppimispäiväkirjan tekemiseen ja palautuspäivämäärät annetaan luennolla. Opintojakson suoritusmerkintä viedään rekisteriin, kun ohjaaja on tarkastanut oppimispäiväkirjan.

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Lindblom-Ylänne & Nevgi A. (toim.) 2011. Yliopisto-opettajan käsikirja.
Hakkarainen, K. (2003). Kollektiivinen älykkyys. *Psykologia* 38(6), 384-401.
Tynjälä P. 2002. Oppiminen tiedon rakentamisena: konstruktivis-
tisen oppimisen näkökulman perusteita. 2p.
Säljö, R. (2004). Oppimiskäytännöt. Sosiokulttuurinen näkökulma. WSOY. (osin, opintojaksosta vastaava opettaja osoittaa).
Oheiskirjallisuus:
Hakkarainen K. & Lonka K. & Lipponen L. 1999 tai 2004. Tutki-
va oppiminen: Porvoo: WSOY.
Alan aikakauslehdet ja vuosikirjat.

Arviointi

Tehtävien hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä. Katso tehtävien arviointikriteerit s. 39.

Tehtävä Kas 2A

Käsityksiä opetuksesta ja oppimisesta

- Tutustu kirjallisuuden avulla erilaisiin opetus- ja oppimiskäsityksiin: humanistinen, kognitiivinen, konstruktivistinen ja sosiokulttuurinen.
- Tee alla olevan taulukon mukainen koonti, jossa luonnehdit jokaista opetus- ja oppimiskäsitystä lyhyesti. Koeta löytää eri käsitysten väliset olennaiset erot.
- Kirjoita puolen sivun mittainen teksti, jossa kuvaat omaa tämänhetkistä opetus- ja oppimiskäsitystäsi.

Yhden oppimiskäsityksen syventäminen

- Valitse oppimiskäsitys, joka tekemäsi vertailun perusteella jäi kiinnostamaan sinua erityisesti. Käytä hyväksesi jakson kirjallisuutta sekä muita löytämiäsi lähteitä ja kirjoita tulkintasi oppimiskäsityksestä ja sen sisältämästä ihmiskäsityksestä.

Konstruktivistinen oppimisajattelu

Konstruktivistinen opetus- ja oppimiskäsitys on vakiinnuttanut asemansa kasvatustieteellisessä keskustelussa ja tutkimuksessa. Vaihtoehdoksi on noussut sosiokulttuurinen oppimiskäsitys.

- Tarkastele vastauksessasi konstruktivistista oppimiskäsitystä kriittisesti ja vertaa sitä kognitiiviseen oppimiskäsitykseen. Pohdi lopuksi syitä, miksi oppimisajattelu on muuttunut sosiokulttuuriseen suuntaan.

Oppimispäiväkirja

- Laadi oppimispäiväkirja luennolla annettujen ohjeiden mukaisesti.

	Humanistinen	Kognitiivinen	Konstruktivistinen	Sosiokulttuurinen
Mitä oppiminen on?				
Mistä opetuksen tavoitteet johdetaan ja miten ne ilmaistaan?				
Mihin opiskelijoiden motivointi perustuu?				
Miten opetus etenee?				
Mitä opetusmenetelmiä suositaan? Millä perusteella ne valitaan?				
Miten ja millä perusteella oppimistulos arvioidaan? Kuka arvioi?				
Mitkä ovat edut ja mahdollisuudet?				
Kritiikkiä, kehitettävää				

KAS 3A

Kasvatus, koulutus ja kehitys elämänculussa 5 op

Kas 3A osa 1, Palauta tehtävä luennolle
26.8.2015 (1 v Helsinki)
23.9.2015 (1½ v Helsinki)
2.9.2015 (1 v Turku)

Kas 3A osa 2, Palauta tehtävä luennolle
16.9.2015 (1 v Helsinki)
23.9.2015 (1½ v Helsinki)
22.9.2015 (1 v Turku)

Oppimispäiväkirja

Ohjeet oppimispäiväkirjan tekemiseen ja palautuspäivämäärät annetaan luennolla. Opintojakson suoritusmerkintä viedään rekisteriin, kun ohjaaja on tarkastanut oppimispäiväkirjan.

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Suomen työelämä vuonna 2030. TEM raportteja 14/2012.
Verkkajulkaisu.

Opiskelija valitsee seuraavista 3 teosta:

Aapola, S., & Ketokivi, K. (Toim.). (2005). Polkuja ja poikkeamia: aikuisuutta etsimässä. Nuorisotutkimusseura.
Brunila, K. & Isopahkala-Bouret, U. (toim.) (2014) Marginaalin voima! Aikuiskasvatuksen 51.vuosikirja. Kansanvalistusseura
Lahelma, E., & Gordon, T. (Toim.). (2003). Koulun arkea tutkimassa. Helsingin kaupunki, [http://www.helsinki.fi/ktl/kufe/Elina+Lahelma+ja+Tuula+Gordon+\(toim.\),+Koulun+arkea+tutkimassa+ylasteen+erot+ja+erilaisuudet.pdf](http://www.helsinki.fi/ktl/kufe/Elina+Lahelma+ja+Tuula+Gordon+(toim.),+Koulun+arkea+tutkimassa+ylasteen+erot+ja+erilaisuudet.pdf)
Miettinen, R. (2013): Innovation, human capabilities and democracy. Oxford University Press. Luku 7: Institutional change and learning: The case of the Finnish basic education system.

Ojala, H. (2010). Opiskelemissa tavallaan. Vanhat naiset ikäihmisten yliopistossa. Tampereen yliopisto. (sivut 1-86, 156–305, 338-406) <http://acta.uta.fi/pdf/978-951-44-8298-4.pdf>
Sallila, P. (Toim.). (2003). Elämänlaajuinen oppiminen ja aikuiskasvatus. Aikuiskasvatuksen 44. vuosikirja. Kansanvalistusseura.
Sankari, A., & Jyrkämä, J. (Toim.). (2001). Lapsuudesta vanhuuteen – iän sosiologiaa. Vastapaino.
Yesilova, K. (2009). Ydinperheen politiikka. Gaudeamus

Oheiskirjallisuus

Antikainen A. & H. Huotelin (toim.) 2000. Oppiminen ja elämänculuria. Aikuiskasvatuksen 37.vuosikirja. BTJ Kirjasto-palvelu.
Lyytinen, P., Korkiakangas, M. & Lyytinen, H. (toim.) 1995. Näkökulmia kehityspsykologiaan: Kehitys kontekstissaan. Porvoo, Helsinki, Juva: WSOY.

Lisäksi tehtävässä Kas 2A mainittu kirjallisuus.

Arviointi

Tehtävien hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä. Katso tehtävien arviointikriteerit s. 39.

Elämänkulku ja elämänteorioiden

Tehtävän tavoitteena on oppia tarkastelemaan kasvatus- ja elämäntutkimusta ja ymmärtää kasvatuksen ja koulutuksen merkitys elämäntutkimuksen rakentajana. Opiskelija perehtyy, kuinka kasvatus on läsnä elämän eri vaiheissa (mm. kotikasvatuksen, koulutuksen, vapaa-ajalla ja työssä tapahtuvan oppimisen kautta) ja millaisia merkityksiä kasvatus ja kehitys saavat riippuen siitä, tarkastellaanko niitä lapsuuden, nuoruuden, aikuisuuden vai vanhuuden perspektiiveistä.

- Esittele tehtävän aluksi lähdekirjallisuutta hyväksesi käyttäen kaksi elämäntutkimuksen teoriaa tai näkemystä. Valitse esittelemistäsi yksi mielenkiintoiseksi kokemasi näkemys ja kuvaa se tarkemmin. Perustele, miksi valitsit juuri tämän mallin/näkemys.
- Sovella seuraavaksi elämänteorioita vaihtoehdon *Kuvitteellinen tapaus* tai *Oma elämä* mukaisesti:

Kuvitteellinen tapaus

- Arvioi elokuva, näytelmä, novelli, kirja, runo, sarjakuva, aikakauslehdteen haastattelu, tv-sarjan jakso tms. elämäntutkimuksen näkökulmasta. Voit valita esimerkiksi yhden henkilön, jonka koko elämää tai ajallisesti rajattua tapahtumaa (kohtaus, episodi, luku) tarkastelet. Voit vaikka katsoa elokuvaa ja pohtia, onko pää- tai sivuhenkilö esimerkiksi levinsonilaisittain siirtymävaiheessa, painiskeleeko hän Eriksonin mallin jollakin tasolla tai minkälaisen Havighurstin esittelemien elämäntehtävien äärellä valitsemasi henkilö on.
- Valitse vähintään yksi malli/näkemys, jonka avulla tulkitset näkemääsi, lukemaasi tai kuulemaasi. Liitä mukaan lyhyt selostus valitusta aineistosta tai mikäli aineisto on lyhyt, liitä siitä kopio tehtävääsi.

Oma elämä

Kuvaa omaa elämäntutkimustasi sekä siirtymien että elämäntutkimuksen eri vaiheiden valintojen kautta ja pohdi niiden merkityksiä nykyiselle elämäntilanteellesi. Käytä kuvauksessa ja pohdinnassa hyväksesi elämäntutkimuksen siirtymäteoriaa (vrt. esim. Lyytinen P. ym. 1995, s. 323-342) tai elämäntutkimusteoriaa (vrt. Sankari, A. & Jyrkämä J. 2001, s. 39).

Opetus- ja oppimiskäsitysten soveltaminen eri ikäryhmille

Tehtävän tavoitteena on laajentaa erilaisten opetus-oppimiskäsitysten soveltamistaitoa eri ikäryhmille sekä opetella opiskelija-analyysin tekemistä.

- Suunnittele kaksi opetuskokonaisuutta, joista toinen on aikuisryhmälle ja toinen nuorisoryhmälle. Valitse kurssien suunnittelun taustalle eri oppimisnäkemykset (humanistinen, kognitiivinen, konstruktivistinen, sosiokulttuurinen). Kurssien ei tarvitse olla asiasisällöltään samanlaisia. Hyödynnä tehtävän Kas 2 kirjallisuutta ja luentoja. Käytä tätä tehtävää myös opetus-harjoittelussa Ops 3.4.
- Tee kooste ja perustelee, millaisista asioista tarvitset taustatietoja opetuksen suunnittelun pohjaksi. Ota suunnittelussa huomioon sekä eri oppimiskäsitysten että ikäryhmien edellyttämät lähtökohdat.

Sisällytä kumpaankin suunnitelmaan seuraavat asiat:

- Kurssin nimi, sisältö ja laajuus
- Mihin koulutukseen kurssi sisältyy?
- Mikä on koko koulutuksen osaamistavoite?
- Mitkä ovat koko koulutuksen opetusmuodot ja pedagogiset työskentelytavat?
- Kuvaa opiskelijoitten oppimisvalmiuksia ja mahdollisia oppimishaasteita. Mitä erityispiirteitä opiskelijoiden ikäryhmä tuo opetuksen suunnitteluun?
- Mihin opiskelijoiden motivaatio ja motivointi perustuvat?
- Kurssin tehtävät
- Kurssin ja opiskelijoiden työskentelytapa
- Opettajan rooli, mahdollinen yhteistyö muiden opettajien kanssa tai koulun ulkopuolisten tahojen kanssa
- Arviointitapa

Oppimispäiväkirja

Laadi oppimispäiväkirja luennolla annettujen ohjeiden mukaisesti.

KAS 4A

Kasvatus, yhteiskunta ja kulttuuri 4 op

Opintojakso toteutetaan Eliademy -oppimisympäristössä verkkokursseina.

Kirjaudu oppimisympäristöön osoitteessa Eliademy.com. Hae opintojakso kurssivalikoimasta nimellä HHKAS4 ja ilmoittaudu kurssille. Ilmoittautuminen pidetään avoinna 30.9.2015 saakka. Sulkemisen jälkeen voit pyytää henkilökohtaisen kutsun opintojaksolle osoitteesta kasper@haaga-helia.fi

Opintojaksossa on kolme vaihtoehtoista suoritustapaa. Vaihtoehtoja essee- ja kenttätöpolun voit suorittaa oman aikataulusi mukaan, dialogipolku edellyttää osallistumista intensiivijakssoon joko viikon 45/2015 tai 5/2016 aikana.

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Antikainen, A., Rinne, R., & Koski, L. (2006, 3. tai uudempi painos). Kasvatussosiologia. WSOY.

Aikuiskasvatuslehden ja Ammattikasvatuksen aikakauskirjan numerot vuosilta 2010 - 2015. Kasvatus & Aika -lehti, <http://www.kasvatus-ja-aika.fi/site/>

Arviointi

Tehtävien hyväksytyt suoritukset edellyttävät kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä. Katso tehtävien arviointikriteerit s. 39.

Tehtävä Kas 4A

Opintojaksossa tutustutaan kasvatukseen ja koulutukseen yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen keskeisiin käsitteisiin ja ajankohtaisiin teemoihin. Kasvatussosiologista ja kulttuurista lähestymistapaa syvennetään perehtymällä johonkin opiskelijan valitsemaan aiheeseen. Tavoitteena on ymmärtää kasvatuksen ja koulutuksen muutosta osana yhteiskunnallista ja kulttuurista kehitystä.

Opintojakso toteutetaan Eliademy -oppimisympäristössä verkkokursseina. A- ja B-suoritustavat eivät poikkea toisistaan.

Opintojakso on kolmiosainen.

Ensimmäisessä osassa tutustutaan teokseen Antikainen, A., Rinne, R., & Koski, L. (2006, 3. tai uudempi painos). Kasvatussosiologia. WSOY ja tehdään teokseen perustuen johdantotehtävä, jonka löydät Eliademy -oppimisympäristöstä.

Tehtävän toisessa osassa valitaan yksi alla olevista kolmesta opintopolusta, jotka esitellään tarkemmin Eliademy -oppimisympäristössä:

- Esseepolku, jolla kukin etenee oman aikataulusi mukaan
- Kenttätöpolku, jolla kukin etenee oman aikataulusi mukaan
- Dialogipolku, edellyttää osallistumista verkossa toteutettavaan intensiivijakssoon joko viikon 45/2015 tai 5/2016 aikana

Lopuksi palautetaan valitun opintopolun mukainen dokumentaatio oppimislustalle. Dokumentti voi olla teksti- tai monimediamuotoinen.

KAS 5A

Oppiminen työssä, organisaatioissa ja verkostoissa 4 op

Kas 5A osa 1, Palauta tehtävä luennolle

14.1.2016 (1 v Helsinki)

3.12.2015 (1½ v Helsinki)

12.11.2015 (1 v Turku)

Kas 5A osa 2, Palauta tehtävä luennolle

3.2.2016 (1 v Helsinki)

13.1.2016 (1½ v Helsinki)

9.12.2015 (1 v Turku)

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Virkkunen, J., & Ahonen, H. (2007). Oppiminen muutoksessa.

Uusi väline työyhteisön oppimiskäytäntöjen uudistamiseen.
Infor.

Hakkarainen, K. (2000). Oppiminen osallistumisen prosessina. *Aikuiskasvatus*, 20, 84-98. http://www.academia.edu/351970/Luonnosversio_artikkelista_Hakkarainen_K._2000_.Oppiminen_osallistumisen_prosessina

Oheiskirjallisuus

Räsänen, Keijo & Trux Marja-Liisa. 2012. Työkirja. Ammattilaisen paluu. Kansanvalistusseura. Keuruu.

Palonen, T., Lehtinen, E. ja Gruber, H. 2007. Asiantuntijuuden verkostot. Teoksessa A., Eteläpelto, K., Collin ja J, Saarinen (toim.) 2007. Työ, identiteetti ja oppiminen. 287 304.

Arviointi

Tehtävien hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä. Katso tehtävien arviointikriteerit s. 39.

Tehtävä Kas 5A sisältää kaksi osaa; ensimmäisessä osassa määrittelet omaa työtäsi eri näkökulmista, toisessa osassa jäsenät sinulle tärkeimpiä ammatillisia verkostoja.

Tehtävä Kas 5A osa 1

Työn ulottuvuudet

Tehtävän tavoitteena on hahmottaa ammatillisen opettajan työn eri näkökulmia. Lue Räsänen ja Truxin teos ja jäsennä työsi opettajana oheisen taulukon mukaisesti. Tarkastele työsi tekemistä seuraavista näkökulmista:

- ammattilaisopettajan
- taiteilijaopettajan
- businessopettajan
- työläisopettajan

Jos et työskentele opettajana, jäsennä nykyinen tai aiempi työsi taulukon neljään ulottuvuuteen.

Tehtävä Kas 5A osa 2

Ammatilliset verkostot

Tehtävän tavoitteena on jäsentää ammatillisen opettajan verkostoja. Hyödynnä tehtävässä erityisesti artikkelia Palonon T., Lehtinen, E. ja Gruber, H. 2007. Asiantuntijuuden verkostot.

- Kuvaa ja analysoi kaksi tärkeintä ammatillista verkostoasi.
- Keksi verkostoille nimi ja kuvaa, miten verkostot ovat syntyneet
- Mikä on oma roolisi ja asemasi verkostoissa?
- Millä tavoin osaamista ja asiantuntijuutta kehitetään verkostoissa?
- Mitä uutta osaamista syntyy ja tuotetaan?

Kuka?	Ammattilainen	Taiteilija	Businessihminen	Työläinen
Kuinka?				
Mitä?				
Miksi?				

(Räsänen & Trux 2012)

KAS 6A

Kohti tutkivaa työtappaa 5 op

Kas 6A osa 1, Palauta tehtävä luennolle
22.10.2015 (1 v Helsinki)
4.3.2016 (1½ v Helsinki)
12.1.2016 (1 v Turku)

Kas 6 A osa 2, Palauta tehtävä luennolle
30.11.2015 (1 v Helsinki)
12.4.2016 (1½ v Helsinki)
11.2.2016 (1 v Turku)

Luettava kirjallisuus osa 1

Tuomi, J. 2007. Tutki ja lue. Johdatus tieteellisen tekstin ymmärtämiseen. Helsinki: Tammi.
Kotila, H. & Mutanen, H. (toim.) 2004. Tutkiva ja kehittävä ammattikorkeakoulu. Helsinki: Edita.
Ronkainen S., Pehkonen L., Lindblom-Yläne S. & Paavilainen E. 2011. Tutkimuksen voimasanat. Helsinki: Sanoma Pro.

Joko

Kuula, A. 2006. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Jyväskylä: Vastapaino.

tai

Hallamaa, J., Launis, V., Lötjönen, S. & Sorvali, I. 2006. (toim.),
Etiikkaa ihmistieteille. Tietolipas 211.
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Luettava kirjallisuus osa 2

(lukekaa vähintään kolme teosta valintanne mukaan)
Alasuutari, P. 1994. Laadullinen tutkimus. 2. uud. painos. Tampere: Vastapaino.
Anttila, P. 2005. Ilmaisu, teos, tekeminen ja tutkiva toiminta. Hamina: Akatiimi. Sivut 13-26, 229-449, 489-522.
Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus.
Hakala, J.T. 1996. Opinnäyte ja sen ohjaaminen. Helsinki: Gaudeamus.

Heikkinen, H. L. T., Rovio, E. ja Syrjälä, L. (toim.) 2006. Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat. Kansanvalistusseura.
Hirsjärvi, S. & Hurme, H. (toim.) 2001. Tutkimushaastattelu, Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, R. 2002. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
Kakkuri-Knuuttila, M-L. (toim.) 1998. Argumentti ja kritiikki. Helsinki: Gaudeamus. Luvut 9–12
Lempiäinen, K., Löytty, O. & Kinnunen, M. (toim.) 2008. Tutkijan kirja. Tampere: Vastapaino.
Ojasalo, K., Moilanen, T., & Ritalahti, J. 2009 Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOYpro.
Ramstadt, E. & Alasoini, T. (toim.) 2007. Työelämän tutkimusavusteinen kehittäminen Suomessa. Lähestymistapoja, menetelmiä, kokemuksia, tulevaisuuden haasteita. Helsinki.
<http://www.tekes.fi/globalassets/julkaisut/r53-teksti-iii-korjattu-final.pdf>
Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittäminen. Näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere: Tampere University Press.
Katso myös opintokokonaisuuden 3.5 Oppimisen ja opettajan työn tutkiminen ja kehittäminen kirjallisuus.

Arviointi

Tehtävien hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä. Katso tehtävien arviointikriteerit s. 39.

Taustaa ja tavoitteet

Opintojakson tavoitteena on, että ammatillinen opettaja osaa tieteelliseen tiedonmuodostukseen ja kehittämisorientoituneeseen tutkimukseen perehtymisen avulla tunnistaa kehittämisen kohteita ja ratkoa niitä tutkivan kehittämisen toimintatavoin.

Kohti tutkivaa työtappaa opintojakson liittyy tehtävään Kas 1 sekä ammattipedagogisiin kehittämistehtäviin.

Tehtävä koostuu kahdesta laajuudeltaan samansuuruisesta osasta. Tehtävän osa 1 tehdään yksilötyönä ja osa 2 kolmen henkilön ryhmässä.

Tehtävä Kas 6 A osa 1

Aiheeseen orientoituminen ja esseen kirjoittaminen

- Mieti ensin itsellesi 'rooli', jonka avulla tarkastelet opintojakson sisältöjä. Rooli voi olla esimerkiksi:
- Olen tekemässä opettajaopintojen kehittämishanketta - mistä lähestymistapa, aineisto ja analyysiväline?
- Olen uusi ammatillisessa koulutuksessa – mistä ihmisestä ihmiset puhuvat, kun keskustelevat tutkimus- ja kehittämistyöstä toisella asteella, ammattikorkeakoulussa tai aikuiskoulutuskeskuksessa?
- Olen mukana oppilaitoksen TKI-hankkeessa. Miten etenen? Mistä saan lähestymistavat ja työvälineet?
- Haluan tutkia omaa luokkahuonetyöskentelyäni – mitä on omaa työtään tutkiva opettaja? Mistä saan välineitä ja näkökulmia?
- Haluan kasvatustieteen maisteriksi. Mitä on tieteellinen tiedonmuodostus kasvatustieteissä?
- Olen opiskellut tutkimusmenetelmiä aiemmissa opinnoissani. Miten kohti tutkivaa työtapaa -opintojakso täydentää ja haastaa aiempia tietojani?
- Tarvitsen uusia työvälineitä opinnäytetöiden ja TKI-hankkeiden metodologiseen ohjaamiseen.

Valittuasi roolisi lue tehtävän edellyttämä kirjallisuus sekä kiinnostuksesi mukaan myös oheiskirjallisuutta ja lähdeaineistoa. Palauta mieleesi myös tehtävässä Kas 1 lukemasi tutkimus ja väitöskirjojen tiivistelmät.

Pohdi tekstissäsi seuraavia kysymyksiä:

- Tieteellinen tutkimus ja kehittämisorientoitunut tutkimus
- Mitkä ovat tieteelliselle tiedonmuodostukselle tyypillisiä piirteitä? Mikä tekee 'tieteestä tiedettä'?
- Mitä kehittämisorientoitunut tutkimus mielestäsi on?
- Kasvatustieteet luetaan ihmistieteiksi – mitä se tarkoittaa?
- Minkälaisen työvälineen kasvatustieteellinen tutkimus ja kehittämistoiminta antavat sinulle ammatillisen opettajan arjessa ja toiminnassa?

Tutkimuksen ja kehittämisen etiikka sekä

hyvä tieteellinen käytäntö

- Mitä tutkimusetiikka on ja mihin sitä tarvitaan?
- Mitä tarkoittaa ja mistä muodostuu hyvä tieteellinen käytäntö?
- Millä tavoin nämä yllä mainitut teemat mielestäsi huomioidaan oppilaitosten tutkimus- ja kehittämiskäytännöissä?
- Mitä opit tutkimuksesta ja kehittämistoiminnasta valitsemasi roolin näkökulmasta?
- Kirjoita 3–5 sivun pituinen essee, jossa ensiksi esität valitsemasi orientaation (roolin) ja tämän jälkeen vastauksesi yllä oleviin kysymyksiin. Huomioi esseetä kirjoittaessasi, että vaadittuun kirjallisuuteen on selkeät lähdeviitteet niin tekstin sisällä kuin lähdeluettelossa. Tuo tehtävä (osa 1) mukanaasi luennotteille ja valmistaudu jakamaan näkemyksesi opiskelijakollegoidesi kanssa.

Tutkimuksen ja kehittämisen lähestymistapoja ja työkaluja

- Työskennelkää kolmen henkilön lukupiirissä, joka valitsee luettavaksi kolme kirjaa kirjallisuuslistasta. Lukupiiriin tehtävänä on keskustella ja kirjoittaa yhteinen raportti osasta kaksi kirjallisuutta ja verkkoaineistoja hyödyntäen sekä huomioiden ryhmäläisten osiossa 1 valitsemat roolit. Raportin kokonaispituus on 6-10 liuskaa. Huomioikaa tehtävää kirjoittaessanne, että luettuun kirjallisuuteen on selkeät lähdeviitteet niin tekstin sisällä kuin lähdeluettelossa. Kirjatkaa raporttiin, millä tavoin työskentelite, miten piditte yhteyttä toisiinne, keskustelujenne sisällöt ja työnjako.
- Keskustelkaa yhdessä taustamateriaaliin perustuen, miten kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimusmetodologia eroavat toisistaan. Esitelkää yksi käyttäytymistieteellinen tutkimus, jossa on käytetty kvalitatiivista metodologiaa. Kirjatkaa pohdintaanne, miten metodologiaa voi käyttää yleisesti ammatillisen koulutuksen tutkimuksessa ja kehittämisessä
- Kuvatkaa kaksi aineistonhankintatapaa, joita voitte käyttää ammatillisen koulutuksen tutkimus- tai kehittämistoiminnassa. Kirjatkaa esittelyyn aineistonhankintatapojen edut ja rajoitukset sekä sovelluskohteet. Tämän lisäksi esittäkää, millaisia aineiston analyysimenetelmiä voidaan käyttää kerätyn aineiston analysoinnissa ja tulkinnessa. Etsikää esimerkki kasvatustieteellisestä tutkimuksesta, jossa on käytetty toista esitelmäänne aineistonhankintamenetelmiä.

Työskentelyn arviointi

- Kirjatkaa raportin loppuun keskustelujen ja työskentelyn myötä syntyneet uudet oivallukset, kysymykset ja synteetit ammatillisen opettajan roolista tutkijana ja kehittäjänä. Lopuksi kirjoittakaa arvio työskentelyn onnistumisesta ja tavoitteiden saavuttamisesta.

TEHTÄVÄT KAS 1–6

A large, bold, green letter 'B' is centered within a white square. The letter is a simple, sans-serif font.

vaihtoehto

- Lähipäivät vapaaehtoisia.
- Tehtävät palautetaan osoitteeseen *kasper@haaga-helia.fi* (poikkeuksena kas 4b).

KAS 1B

Johdatus kasvatustieteisiin 3 op

Kas 1B tehtävän palautus
syyslukukaudella 24.8.2015
kevätlukukaudella 11.1.2016

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Rinne, R., Kivirauma, J., & Lehtinen, E. 2004 tai uudempi painos. Johdatus kasvatustieteisiin. WSOY.

Oheiskirjallisuutta

Eri yliopistojen kasvatustieteen laitosten www-sivut
Suomen Akatemian sivut www.aka.fi
Koulutuksen tutkimuslaitoksen sivut ktl.jyu.fi
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus www.karvi.fi

Suomalaisia kasvatustieteellisiä aikakauslehtiä:
Aikuiskasvatus, Kasvatus, Ammattikasvatuksen aikakauskirja,
Kasvatus & Aika. Katso sähköisten lehtien lukuohje osoitteessa
www.haaga-helia.fi/aokk - Kirjallisuus ja artikkelit.

Arviointi

Tehtävien hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä. Katso tehtävien arviointikriteerit s. 39.

Tehtävä Kas 1B

- Kirjoita alla olevien ohjeiden ja kysymysten perusteella essee, jossa
 - orientoidut aiheeseen lukemalla johdatus kasvatustieteisiin kirjan,
 - seuraat joukkotiedotusvälineitä noin kahden viikon ajan,
 - tutustut ammatillisesta opetuksesta kirjoitettuun raporttiin tai julkaisuun ja
 - luot yleiskatsauksen kasvatustieteellisestä tutkimuksesta sekä
 - kirjoitat lopuksi itsearvion, mitä opit tehtävää Kas 1 tehdessäsi.

Merkitse tehtävän loppuun käyttämäsi teokset, lehdet ja www-osoitteet.

Orientoituminen

Lue Johdatus kasvatustieteisiin kirja.

- Kirjoita 3–4 sivua teoksen pääteemoista ja lähtökohdista. Kuvaa kolme sellaista kohtaa, jotka jollain tavoin kolahtivat, hämmästyttivät, selkeyttivät kasvatustieteen aluetta tai joita et ymmärtänyt.

Tiedotusvälineiden seuraaminen

Seuraa joukkotiedotusvälineitä kahden viikon ajan.

- Poimi ja kirjaa ylös kaikki löytämäsi uutiset ja jutut, jotka liittyvät yleisesti oppimiseen, koulutukseen, koulutuspolitiikkaan tai erityisesti ammatilliseen koulutukseen. Hyödynnä myös viikkolehtiä ja ilmaisjakelehtiä. Lehtileikkeitä ei tarvitse liittää tehtävään mukaan. Tee tehtävä seuraavasti:

- tee lista, jossa luokittelet löytämäsi jutut esimerkiksi aiheen perusteella, pohdi myös mihin kasvatustieteen alueisiin (Johdatus kasvatustieteisiin, luku 4) jutut liittyvät.
- kirjoita löytämiesi juttujen aiheista yhteenveto
- valitse yksi aihe ja kirjoita siitä oma mielipiteesi sekä käsityksesi, millä tavoin asiaa tulisi muuttaa, kehittää tai tutkia

Ammatilliseen opetukseen liittyvät tutkimukset, raportit ja julkaisut

Luo ensin yleiskatsaus ammatillisesta koulutuksesta, aikuiskoulutuksesta, kasvatuksesta tai oppimisesta tehtyihin kehittämishankkeisiin, selvityksiin ja tutkimuksiin.

Valitse tarkempaan tutustumiseen yksi raportti tai tutkimus. Voit etsiä erityisesti itse opettamaasi aineeseen liittyvän julkaisun, joka voi liittyä koulutuksen muotoon, toteutustapaan, arviointiin, opetuksen ennakkointiin, oppilaitosyhteistyöhön tai opetussuunnitelmien laatimiseen. Tutkimuksen tai raportin tulee olla julkaistu esimerkiksi jonkin oppilaitoksen tai viraston julkaisusarjassa. Opiskelijoiden julkaisemattomia tutkimuksia ei kannata käyttää, poikkeuksen muodostavat pro gradu ja lisensiaattitutkimukset.

- Kirjoita, mihin olemassa olevaan kysymykseen, tilanteeseen tai ongelmaan tutkimuksessa yritetään vastata. Esittele lyhyesti tutkimuksen lähtökohdat, tutkimuksen kohde ja käytetyt tutkimusmenetelmät sekä tärkeimmät tulokset. Arvioi lopuksi, millä tavoin voit käyttää tutkimuksen tuottamaa tietoa ammattialallasi, opetuksessasi tai muussa työssäsi.

Yleiskatsaus kasvatustieteelliseen tutkimukseen

Etsi tietoa kasvatustieteellisestä tutkimuksesta Suomessa ja/tai ulkomailla. Käytä monipuolisia lähteitä, esimerkiksi Internetiä sekä kasvatusalan lehtiä, vuosikirjoja ja tutkimuksia. Vieraile myös Kasvatustieteellisen seuran kotisivuilla.

Perehdy yleiskatsauksen lisäksi tarkemmin **neljään** kasvatustieteellisen väitöskirjan tiivistelmään, joita löytyy sähköisenä mm. yliopistojen sivustoilta.

- Kirjoita yhteenveto, minkälainen käsitys sinulle muodostui kasvatustieteellisestä tutkimuksesta. Voit tehdä yleisluontoisen katsauksen eri aiheista tai etsiä itseäsi kiinnostavia ja esimerkiksi oman oppiaineesi opetukseen liittyvää materiaalia. Mikäli huomaat, että jostain asiasta tai teemasta ei löydy tutkimusta, tai jokin aihe on suosittu, kirjaa sekin muistiin ja pohdi, miksi näin on. Kirjoita myös ajatuksiasi siitä, minkälaisin tutkimusmetodologisin välinein tutkimusta tehdään. Kommentoi valitsemiesi väitöskirjojen aiheita ja lähtökoh- tia. Kirjaa tehtävään valitsemasi väitöskirjat.

Opitun arviointi

- Kirjoita tehtävän lopuksi itsearvio, mitä opit tehtävää Kas 1 tehdessäsi.

KAS 2B

Opetuksen ja oppimisen perusteet 4 op

Kas 2B tehtävän palautus
syyslukukaudella 21.9.2015
kevätlukukaudella 25.1.2016

Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin oppimisenäkemyksiin ja niiden soveltamiseen erityisesti ammatillisen oppimisen konteksteissa ja millaisiin teoreettisiin perusteisiin nykyisin nojaututaan opetuksen ja oppimisen psykologisissa ja sosiaalisissa ratkaisuisa. Oppimisjaksolla hahmotetaan myös tekijöitä, jotka mahdollistavat läpi elämänkaaren tapahtuvan oppimisen ja mitkä ovat läpi elämän tapahtuvan oppimisen edellytyksiä ja esteitä.

Oppimateriaali ja kirjallisuus

- Lindblom-Yläne & Nevgi A. (toim.) 2011. Yliopisto-opettajan käsikirja.
- Hakkarainen, K. (2003). Kollektiivinen älykkyys. *Psykologia* 38(6), 384-401.
- Tynjälä P. 2002. Oppiminen tiedon rakentamisena: konstruktivistisen oppimisenäkemyksen perusteita. 2p.
- Säljö, R. (2004). Oppimiskäytännöt. Sosiokulttuurinen näkökulma. WSOY. (osin, opintojaksosta vastaava opettaja osoittaa).

Oheiskirjallisuus:

- Hakkarainen K. & Lonka K. & Lipponen L. 1999 tai 2004. Tutki-va oppiminen: Porvoo: WSOY.
- Alan aikakauslehdet ja vuosikirjat.

Arviointi

Tehtävien hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä. Katso tehtävien arviointikriteerit s. 39.

Tehtävä Kas 2B osa 1

Orientoituminen

Orientoituaksesi jakson aiheeseen, pohdi elämäntulkintasi myötä tulleita oppimiskokemuksiasi ja valitse niistä itsellesi merkityksellisimmät. Kuva, miksi valitsemasi kokemukset olivat merkittäviä ja pohdi kokemustesi perusteella, mitä oppiminen on ja mikä oppimista edistää tai estää.

Käsityksiä opetuksesta ja oppimisesta

Tutustu kirjallisuuden avulla erilaisiin opetus- ja oppimiskäsityksiin: humanistinen, kognitiivinen, konstruktivistinen ja sosiokulttuurinen. Tee alla olevan taulukon mukainen koonti, jossa luonnehdit jokaista opetus- ja oppimiskäsitystä lyhyesti. Koeta löytää eri käsitysten väliset olenaiset erot.

Kirjoita puolen sivun mittainen teksti, jossa kuvaat omaa tämänhetkistä opetus- ja oppimiskäsitystäsi.

Yhden oppimiskäsityksen syventäminen

Valitse oppimiskäsitys, joka tekemäsi vertailun perusteella jäi kiinnostamaan sinua erityisesti. Käytä hyväksesi jakson kirjallisuutta sekä muita löytämiäsi lähteitä ja kirjoita tulkintasi oppimiskäsityksestä ja sen sisältämästä ihmiskäsityksestä.

Konstruktivistinen oppimisajattelu

Konstruktivistinen opetus- ja oppimiskäsitys on vakiinnuttanut asemansa kasvatustieteellisessä keskustelussa ja tutkimuksessa. Vaihtoehdoksi on noussut sosiokulttuurinen oppimiskäsitys.

Tarkastele vastauksessasi konstruktivistista oppimiskäsitystä kriittisesti ja vertaa sitä kognitiiviseen oppimiskäsitykseen. Pohdi lopuksi syitä, miksi oppimisajattelu on muuttunut sosiokulttuuriseen suuntaan.

	Humanistinen	Kognitiivinen	Konstruktivistinen	Sosio-kulttuurinen
Mitä oppiminen on?				
Mistä opetuksen tavoitteet johdetaan ja miten ne ilmaistaan?				
Mihin opiskelijoiden motivointi perustuu?				
Miten opetus etenee?				
Mitä opetusmenetelmiä suositaan? Millä perusteella ne valitaan?				
Miten ja millä perusteella oppimistulos arvioidaan? Kuka arvioi?				
Mitkä ovat edut ja mahdollisuudet?				
Kritiikkiä, kehitettävää				

Tehtävä Kas 2B osa 2

Pohdi osan yksi jäsenyyksiä soveltaen, millaisia erilaisia oppijoita olet kohdannut opetuksessa tai muissa tilanteissa, joissa kysymys on ollut oppimisesta, osaamisen kehittymisestä tai osaamisvaikeuksista?

- Valitse kohtaamistasi oppijoista **kolme** tapausta ja
 - a) kuvaa miten erilaisuus ilmenee,
 - b) millaiset tekijät ovat erilaisuuden syinä tai taustalla.

Koulutuksessa erilaisuus voidaan huomioida ja käsitellä eri tavoin. Valitse jokin edellä kuvaamistasi tapauksista.

- Kuvaa, analysoi ja perustele oheiskirjallisuutta hyväksikäyttäen, mikä seuraavista oppimisenäkemyksistä on tarkoituksenmukaisinta soveltaa tapauksessasi: humanistinen, kognitiivinen, konstruktivistinen tai sosio-kulttuurinen.

Tehtävän hyväksytyt suorittaminen edellyttää oheiskirjallisuuteen tutustumista ja teosten hyödyntämistä case -kuvauksissa ja niiden ratkaisussa.

Opitun arviointi

Kirjoita lopuksi arvio, mitä opit tehtävää Kas 2 tehdessäsi.

KAS 3B

Kasvatus, koulutus ja kehitys elämänculussa 5 op

Kas 3B tehtävän palautus
syyslukukaudella 19.10.2015
kevätlukukaudella 22.2.2016

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Suomen työelämä vuonna 2030. TEM raportteja 14/2012. Verkkojulkaisu.

Opiskelija valitsee seuraavista 3 teosta:

Aapola, S., & Ketokivi, K. (Toim.). (2005). Polkuja ja poikkeamia: aikuisuutta etsimässä. Nuorisotutkimusseura.

Brunila, K. & Isopahkala-Bouret, U. (toim.) (2014) Marginaalinen voima! Aikuiskasvatuksen 51. vuosikirja. Kansanvalistusseura

Lahelma, E., & Gordon, T. (Toim.). (2003). Koulun arkea tutkimassa. Helsingin kaupunki, [http://www.helsinki.fi/ktl/kufe/Elina+Lahelma+ja+Tuula+Gordon+\(toim.\),+Koulun+arkea+tutkimassa+ylasteen+erot+ja+erilaisuudet.pdf](http://www.helsinki.fi/ktl/kufe/Elina+Lahelma+ja+Tuula+Gordon+(toim.),+Koulun+arkea+tutkimassa+ylasteen+erot+ja+erilaisuudet.pdf)

Miettinen, R. (2013): Innovation, human capabilities and democracy. Oxford University Press. Luku 7: Institutional change and learning: The case of the Finnish basic education system.

Ojala, H. (2010). Opiskelemissa tavallaan. Vanhat naiset ikäihmistien yliopistossa. Tampereen yliopisto. (sivut 1-86, 156-305, 338-406) <http://acta.uta.fi/pdf/978-951-44-8298-4.pdf>

Sallila, P. (Toim.). (2003). Elämänlaajuinen oppiminen ja aikuiskasvatus. Aikuiskasvatuksen 44. vuosikirja. Kansanvalistusseura.

Sankari, A., & Jyrkämä, J. (Toim.). (2001). Lapsuudesta vanhuuteen – iän sosiologiaa. Vastapaino.

Yesilova, K. (2009). Ydinperheen politiikka. Gaudeamus

Oheiskirjallisuus

Antikainen A. & H. Huotelin (toim.) 2000. Oppiminen ja elämänhistoria. Aikuiskasvatuksen 37.vuosikirja. BTJ Kirjasto-palvelu.

Lyytinen, P., Korhokangas, M. & Lyytinen, H. (toim.) 1995. Näkökulmia kehityspsykologiaan: Kehitys kontekstissaan. Porvoo, Helsinki, Juva: WSOY.

Lisäksi tehtävässä Kas 2A mainittu kirjallisuus.

Arviointi

Tehtävien hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä. Katso tehtävien arviointikriteerit s. 39.

Elämänkulku ja elämäнкаariteoriat

Tehtävän tavoitteena on oppia tarkastelemaan kasvatus- ta osana elämänkulkua ja ymmärtää kasvatuksen ja kou- lutuksen merkitys elämänkulun rakentajana. Opiskelija perehtyy siihen, kuinka kasvatus on läsnä elämän eri vai- heissa (mm. kotikasvatuksen, koulutuksen, vapaa-ajalla ja työssä tapahtuvan oppimisen kautta) ja millaisia merki- tyksiä kasvatus ja kehitys saavat riippuen siitä, tarkastel- laanko niitä lapsuuden, nuoruuden, aikuisuuden vai van- huuden perspektiiveistä.

Esittele tehtävän aluksi lähdekirjallisuutta hyväksesi käyttäen kolme elämänkulun teoriaa tai näkemystä. Valit- se esittelemistäsi yksi mielenkiintoiseksi kokemasi näke- mys ja kuvaa se tarkemmin. Perustele myös, miksi valitsit juuri tämän mallin/näkemyksen.

Sovella seuraavaksi elämäнкаariteorioita vaihtoehdon *Kuvitteellinen tapaus* tai *Oma elämä* mukaisesti:

Kuvitteellinen tapaus

- Arvioi elokuva, näytelmä, novelli, kirja, runo, sarja- kuva, aikakauslehdän haastattelu, tv-sarjan jakso tms. elämäнкаaripsykologian näkökulmasta. Voit valita esi- merkiksi yhden henkilön, jonka koko elämää tai ajal- lisesti rajattua tapahtumaa (kohtaus, episodi, luku) tarkastelet. Voit vaikka katsoa elokuvaa ja pohtia, on- ko pää- tai sivuhenkilö esimerkiksi levinsonilaisittain siirtymävaiheessa, painiskeleeko hän Eriksonin mallin jollakin tasolla tai minkäläisten Havighurstin esittele- mien elämäntehtävien äärellä valitsemasi henkilö on.
- Valitse vähintään yksi malli/näkemys, jonka avul- la tulkitset näkemääsi, lukemaasi tai kuulemaasi. Liit- tä mukaan lyhyt selostus valitusta aineistosta tai mikä- li aineisto on lyhyt, liitä siitä kopio tehtäväsi.

Oma elämä

Kuvaa omaa elämänkulkuasi sekä siirtymien että elämän- polun eri vaiheiden valintojen kautta ja pohdi niiden merkityksiä nykyiselle elämäntilanteellesi. Käytä kuvauk- sessa ja pohdinnassa hyväksesi elämänkulun siirtymäteo- riaa (vrt. esim. Lyytinen P. ym. 1995, s. 323-342) tai elä- mänpolkuteoriaa (vrt. Sankari, A. & Jyrkämä J. 2001, s. 39).

Opetus- ja oppimiskäsitysten soveltaminen eri ikäryhmille
Tehtävän tavoitteena on laajentaa erilaisten opetus-oppimiskäsitysten soveltamistaitoa eri ikäryhmille sekä opetella opiskelija-analyysin tekemistä.

Hyödynnä myös tehtävää Kas 2 sekä siihen liittyvää kirjallisuutta. Käytä tätä tehtävää myös opetusharjoituksissa Ops 3.4.

- Suunnittele asiasisällöltään kaksi erilaista opetuskonaisuutta. Tee kummastakin opetuskokonaisuudesta erikseen suunnitelmat sekä aikuisryhmälle että nuorisoryhmälle. Suunnittelet siis yhteensä neljä erilaista toteutusta. Valitse kurssien suunnittelun taustalle eri oppimiskäsitykset (humanistinen, kognitiivinen, konstruktivistinen, sosiokulttuurinen).
- Tee kooste ja perustelee, millaisista asioista tarvitset taustatietoja opetuksen suunnittelun pohjaksi. Ota suunnittelussa huomioon sekä eri oppimiskäsitysten että ikäryhmien edellyttämät lähtökohdat.

- Sisällytä jokaisen neljän toteutuksen suunnitelmaan seuraavat asiat:
 - Kurssin nimi, sisältö ja laajuus
 - Mihin koulutukseen kurssi sisältyy?
 - Mikä on koko koulutuksen osaamistavoite?
 - Mitkä ovat koko koulutuksen opetusmuodot ja pedagogiset työskentelytavat?
 - Kuvaa opiskelijoiden rooleja, oppimisvalmiuksia ja mahdollisia oppimishaasteita. Mitä erityispiirteitä opiskelijoiden ikäryhmä tuo opetuksen suunnitteluun?
 - Mihin opiskelijoiden motivaatio ja motivointi perustuvat?
 - Kurssin tehtävät
 - Kurssin ja opiskelijoiden työskentelytavat ja oppimisympäristöt
 - Opettajan rooli, mahdollinen yhteistyö muiden opettajien kanssa tai koulun ulkopuolisten tahojen kanssa
 - Arviointitapa

Opitun arviointi

- Kirjoita lopuksi arvio, mitä opit tehtävää Kas 3 tehdessäsi.

KAS 4B

Kasvatus, yhteiskunta ja kulttuuri 4 op

Opintojakso toteutetaan Eliademy -oppimisympäristössä verkkokursseina.

Kirjaudu oppimisympäristöön osoitteessa Eliademy.com. Hae opintojakso kursivalikoimasta nimellä HHKAS4 ja ilmoittaudu kurssille. Ilmoittautuminen pidetään avoinna 30.9.2015 saakka. Sulkemisen jälkeen voit pyytää henkilökohtaisen kutsun opintojaksolle osoitteesta kasper@haaga-helia.fi

Opintojaksolla on kolme vaihtoehtoista suoritustapaa. Vaihtoehtoista essee- ja kenttätöpolun voit suorittaa oman aikataulusi mukaan, dialogipolku edellyttää osallistumista intensiivijaksoon joko viikon 45/2015 tai 5/2016 aikana.

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Antikainen, A., Rinne, R., & Koski, L. (2006, 3. tai uudempi painos). Kasvatustieteologia. WSOY.

Aikuiskasvatuslehden ja Ammattikasvatuksen aikakauskirjan numerot vuosilta 2010 - 2015. Kasvatus & Aika – lehti, <http://www.kasvatus-ja-aika.fi/site/>

Arviointi

Tehtävien hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä. Katso tehtävien arviointikriteerit s. 39.

Tehtävä Kas 4B

Opintojaksossa tutustutaan kasvatukseen ja koulutuksen yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen keskeisiin käsitteisiin ja ajankohtaisiin teemoihin. Kasvatustieteologian ja kulttuurista lähestymistapaa syvennetään perehtymällä johonkin opiskelijan valitsemaan aiheeseen. Tavoitteena on ymmärtää kasvatuksen ja koulutuksen muutosta osana yhteiskunnallista ja kulttuurista kehitystä.

Opintojakso toteutetaan Eliademy -oppimisympäristössä verkkokursseina. A- ja B-suoritustavat eivät poikkea toisistaan.

Opintojakso on kolmiosainen.

Ensimmäisessä osassa

- tutustutaan teokseen Antikainen, A., Rinne, R., & Koski, L. (2006, 3. tai uudempi painos). Kasvatustieteologia. WSOY ja
- tehdään teokseen perustuen johdantotehtävä, jonka löydät Eliademy -oppimisympäristöstä.

Tehtävän toisessa osassa valitaan yksi alla olevista kolmesta opintopolusta, jotka esitellään tarkemmin Eliademy -oppimisympäristössä:

- Esseepolku, jolla kukin etenee oman aikataulusi mukaan
- Kenttätöpolku, jolla kukin etenee oman aikataulusi mukaan
- Dialogipolku, edellyttää osallistumista verkossa toteutettavaan intensiivijaksoon joko viikon 45/2015 tai 5/2016 aikana

Lopuksi palautetaan valitun opintopolun mukainen dokumentaatio oppimisalustalle. Dokumentti voi olla teksti- tai monimediamuotoinen.

KAS 5B

Oppiminen työssä, organisaatioissa ja verkostoissa 4

Kas 5B tehtävän palautus
syyslukukaudella 14.12.2015
kevätlukukaudella 14.3.2016

Oppimateriaali ja kirjallisuus

- Virkkunen, J., & Ahonen, H. 2007. Oppiminen muutoksessa. Uusi väline työyhteisön oppimiskäytäntöjen uudistamiseen. Infor.
- Hakkarainen, K. 2000. Oppiminen osallistumisen prosessina. Aikuiskasvatus, 20, 84-98. http://www.academia.edu/351970/Luonnosversio_artikkelista_Hakkarainen_K._2000_.Oppiminen_osallistumisen_prosessina

Oheiskirjallisuus

- Räsänen, Keijo & Trux Marja-Liisa. 2012. Työkirja. Ammatillaisen paluu. Kansanvalistusseura. Keuruu.
- Palonen, T., Lehtinen, E. ja Gruber, H. 2007. Asiantuntijuuden verkostot. Teoksessa A., Eteläpelto, K., Collin ja J, Saarinen (toim.) 2007. Työ, identiteetti ja oppiminen. 287-304.
- Työhyvinvointi muutoksessa. 2007. Valtiokonttori, Kaiku-palvelut. Teos löytyy linkistä: www.haaga-helia.fi/aokk - Kirjallisuus ja artikkelit.

Arviointi

Tehtävien hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä. Katso tehtävien arviointikriteerit s. 39.

Kuka?	Ammattilainen	Taiteilija	Businessihminen	Työläinen
Kuinka?				
Mitä?				
Miksi?				

(Räsänen & Trux 2012)

Tehtävä Kas 5B sisältää kolme osaa:

- ensimmäisessä osassa määrittelet omaa työtäsi eri näkökulmista
- toisessa osassa jäsenät sinulle tärkeimpiä ammatillisia verkostojasi
- lopuksi tarkastelet omassa työyhteisössäsi tapahtunutta muutosta

Tehtävä Kas 5B osa 1

Työn ulottuvuudet

Tehtävän tavoitteena on hahmottaa ammatillisen opettajan työn eri näkökulmia. Lue Räsänen ja Truxin teos ja jäsennä työsi opettajana oheisen taulukon mukaisesti. Tarkastelet työsi tekemistä seuraavista näkökulmista:

- ammattilaisopettajan
- taiteilijaopettajan
- bussinessopettajan
- työläisopettajan

Jos et työskentele opettajana, jäsennä nykyinen tai aikaisempi työsi taulukon neljään ulottuvuuteen.

- Kirjaa kolme viereisen sivun kaavion tekemisen myötä syntyneitä oivalluksia tai ajatusta omasta työstäsi.

Tehtävä Kas 5B osa 2

Ammatilliset verkostot

Tehtävän tavoitteena on jäsentää ammatillisen opettajan verkostoja. Hyödynnä tehtävässä erityisesti artikkelia Pailonen T., Lehtinen, E. ja Gruber, H. 2007. Asiantuntijuuden verkostot.

- Kuvaa ja analysoi kaksi tärkeintä ammatillista verkostoa.
- Keksi verkostoille nimi ja kuvaa, miten verkostot ovat syntyneet
Mikä on oma roolisi ja asemasi verkostoissa?
Millä tavoin osaamista ja asiantuntijuutta kehitetään verkostoissa?
Mitä uutta osaamista syntyy ja tuotetaan?

Tehtävä Kas 5B osa 3

Muuttuva työelämä

- Kirjoita essee, jossa tarkastelet yhtä nykyisessä tai aiemmassa *työyhteisössäsi* tapahtunutta merkittävää muutosta. Käsittele esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:
 - Miten työyhteisö osallistui muutoksen eri vaiheisiin?
 - Miten muutos vaikutti asiakkaisiin ja muihin sidosryhmiin?
 - Miten ja ketkä johtivat muutosprosessia?
 - Miten henkilöstön hiljaista tietoa hyödynnettiin muutoksessa?

Käytä lähteenä teosta:

Työhyvinvointi muutoksessa. 2007. Valtiokonttori, Kai-ku-palvelut. Teos löytyy linkistä: <http://tinyurl.com/tyohyvinvointimuutoksessa>

Voit käyttää lisäksi tai vaihtoehtona myös muuta muutoksenhallintaa käsittelevää kirjallisuutta.

KAS 6B

Kohti tutkivaa työtappaa 5 op

Kas 6B tehtävän palautus
syyslukukaudella 30.11.2015
kevätlukukaudella 4.3.2016

Luettava kirjallisuus osa 1

- Tuomi, J. 2007. Tutki ja lue. Johdatus tieteellisen tekstin ymmärtämiseen. Helsinki: Tammi.
- Kotila, H. & Mutanen, H. (toim.) 2004. Tutkiva ja kehittävä ammattikorkeakoulu. Helsinki: Edita.
- Ronkainen S., Pehkonen L., Lindblom-Ylänne S. & Paavilainen E. 2011. Tutkimuksen voimasanat. Helsinki: Sanoma Pro.

Joko

Kuula, A. 2006. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Jyväskylä: Vastapaino.

tai

Hallamaa, J., Launis, V., Lötjönen, S. & Sorvali, I. 2006. (toim.), Etiikkaa ihmistieteille. Tietolipas 211. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Luettava kirjallisuus osa 2

- Alasuutari, P. 1994. Laadullinen tutkimus. 2. uud. painos. Tampere: Vastapaino.
- Anttila, P. 2005. Ilmaisui, teos, tekeminen ja tutkiva toiminta. Hamina: Akatiimi. Sivut 13-26, 229-449, 489-522.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus.
- Hakala, J.T. 1996. Opinnäyte ja sen ohjaaminen. Helsinki: Gaudeamus.
- Heikkinen, H. L. T., Rovio, E. ja Syrjälä, L. (toim.) 2006. Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat. Kansanvalistusseura.

- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. (toim.) 2001. Tutkimushaastattelu, Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, R. 2002. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Kakkuri-Knuutila, M-L. (toim.) 1998. Argumentti ja kritiikki. Helsinki: Gaudeamus. Luvut 9–12
- Lempiäinen, K., Löytty, O. & Kinnunen, M. (toim.) 2008. Tutkijan kirja. Tampere: Vastapaino.
- Ojasalo, K., Moilanen, T., & Ritalahti, J. 2009 Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOYpro.
- Ramstadt, E. & Alasoini, T. (toim.) 2007. Työelämän tutkimusavusteinen kehittäminen Suomessa. Lähestymistapoja, menetelmiä, kokemuksia, tulevaisuuden haasteita. Helsinki. <http://www.tekes.fi/globalassets/julkaisut/r53-teksti-iii-korjattu-final.pdf>
- Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittäminen. Näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere: Tampere University Press.

Katso myös opintokokonaisuuden 3.5 Oppimisen ja opettajan työn tutkiminen ja kehittäminen kirjallisuus.

Arviointi

Tehtävien hyväksytyt suorittaminen edellyttää kaikkien tehtävissä mainittujen osioiden tekemistä sekä kirjallisuuden hyödyntämistä. Katso tehtävien arviointikriteerit s. 39.

Taustaa ja tavoitteet

Opintojakson tavoitteena on, että ammatillinen opettaja osaa tieteelliseen tiedonmuodostukseen ja kehittämisorientoituneeseen tutkimukseen perehtymisen avulla tunnistaa kehittämisen kohteita ja ratkoa niitä tutkivan kehittämisen toimintatavoin.

Kohti tutkivaa työtappaa opintojakson liittyä tehtävään Kas 1 sekä ammattipedagogisiin kehittämistehtäviin.

Aiheeseen orientoituminen ja esseen kirjoittaminen

Mieti ensin itsellesi 'rooli', jonka avulla tarkastelet opintojakson sisältöjä. Rooli voi olla esimerkiksi:

- Olen tekemässä opettajaopintojen kehittämishanketta – mistä lähestymistapa, aineisto ja analyysiväline?
- Olen uusi ammatillisessa koulutuksessa – mistä ihmeestä ihmiset puhuvat, kun keskustelevat tutkimus- ja kehittämistyöstä toisella asteella, ammattikorkeakoulussa tai aikuiskoulutuskeskuksessa?
- Olen mukana oppilaitoksen TKI-hankkeessa. Miten etenen? Mistä saan lähestymistavat ja työvälineet?
- Haluan tutkia omaa luokkahuonetyöskentelyäni – mitä on omaa työtään tutkiva opettaja? Mistä saan välineitä ja näkökulmia?
- Haluan kasvatustieteen maisteriksi. Mitä on tieteellinen tiedonmuodostus kasvatustieteissä?
- Olen opiskellut tutkimusmenetelmiä aiemmissa opinnoissani. Miten kohti tutkivaa työtapaa -opintojakso täydentää ja haastaa aiempia tietojani?
- Tarvitsen uusia työvälineitä oppinäytetöiden ja TKI-hankkeiden metodologiseen ohjaamiseen.
- Valittuasi roolisi lue tehtävän edellyttämä kirjallisuus sekä kiinnostuksesi mukaan myös oheiskirjallisuutta ja lähdeaineistoa. Palauta mieleesi myös tehtävässä Kas 1 lukemasi tutkimus ja väitöskirjojen tiivistelmät.

Pohdi tekstissäsi seuraavia kysymyksiä:

- Tieteellinen tutkimus ja kehittämisorientoitunut tutkimus
 - Mitkä ovat tieteelliselle tiedonmuodostukselle tyypillisiä piirteitä? Mikä tekee 'tieteestä tiedettä'?
 - Mitä kehittämisorientoitunut tutkimus mielestäsi on?
 - Kasvatustieteet luetaan ihmistieteiksi – mitä se tarkoittaa?
 - Minkälaisen työvälineen kasvatustieteellinen tutkimus ja kehittämistoiminta antavat sinulle ammatillisen opettajan työssä?
 - Tutkimuksen ja kehittämisen etiikka sekä hyvä tieteellinen käytäntö
 - Mitä tutkimusetiikka on ja mihin sitä tarvitaan?
 - Mitä tarkoittaa ja mistä muodostuu hyvä tieteellinen käytäntö?
 - Millä tavoin nämä yllä mainitut teemat mielestäsi huomioidaan oppilaitosten tutkimus- ja kehittämiskäytännöissä?
 - Mitä opit tutkimuksesta ja kehittämistoiminnasta valitsemasi roolin näkökulmasta?
- Kirjoita 3–5 sivun pituinen essee, jossa ensiksi esität valitsemasi orientaation (roolin) ja tämän jälkeen vastauksesi yllä oleviin kysymyksiin. Huomioi esseetä kirjoittaessasi, että vaadittuun kirjallisuuteen on selkeät lähdeviitteet niin tekstin sisällä kuin lähdeluettelossa.

Tutkimuksen ja kehittämisen lähestymistapoja ja työkaluja

- Kirjoita kirjallisuuteen ja oheislukemistoon perustuen essee, millä tavoin kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimusmetodologia eroavat toisistaan. Mainitse muutama kasvatustieteellisessä tutkimuksessa käytetty kvalitatiivinen metodologia (huomioi, että metodologia on laajempi käsite kuin aineiston hankintatapa) ja kirjaa pohdintasi, miten niitä voi käyttää ammatillisen koulutuksen tutkimuksessa ja kehittämisessä.
- Esittele kaksi aineistonhankintatapaa, joita voit käyttää tutkimus- ja/tai kehittämistoiminnassa. Kirjaa esittelyyn aineistonhankintatapojen edut ja rajoitukset sekä sovelluskohteet. Tämän lisäksi esitä, millaisia aineiston analyysimenetelmiä voidaan käyttää kerätyn aineiston analysoinnissa ja tulkinnassa. Kerro esimerkki tutkimuksesta tai kehittämishankkeesta, jossa on käytetty toista esittelemäsi aineistonhankintatapaa.

Kehittämishankkeiden analyysi

- Analysoi yhtä käynnissä olevaa tai päättyneitä ammatillisen oppilaitoksen tai ammattikorkeakoulun kehittämishanketta, jotka on julkaistu esimerkiksi jonkin oppilaitoksen tai viraston julkaisusarjassa. Opiskelijoiden julkaisemattomia kehittämishankeraportteja ei kannata käyttää.
- Erittele hankkeen kohdetta, kysymyksen asettelua, lähestymistapoja, aineistonhankintaa ja tulkintaa sekä tuloksia ja tekijöiden omaa arviointia hankkeesta. Arvioi lopuksi hankkeen tutkimuksellisuutta ja kehittämisorientoituneisuutta.

Työskentelyn arviointi

Kirjoita lopuksi tehtävän tekemisen myötä syntyneet uudet oivallukset, kysymykset ja synteetit ammatillisen opettajan roolista tutkijana ja kehittäjänä.

AIEMMIN HANKITUN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN

Opiskelija, jolla on aiemmissa opinnoissaan ja työtehtävissä hankittua Kohti tutkivaa työtapaa -opintojakson tavoitteiden mukaista tutkimus- ja kehittämisosaamista, voi hakea osaamisen tunnistamista ja arviointia seuraavasti:

- **Kirjoita 1–2 liuskan teksti**, jossa pohdit seuraavia kysymyksiä:
 - Mitkä ovat tieteelliselle tiedonmuodostukselle tyypillisiä piirteitä? Mikä tekee ”tieteestä tiedettä”?
 - Mitä kehittämisorientoitunut tutkimus mielestäsi on?
 - Minkälaisen työvälineen kasvatustieteellinen tutkimus ja kehittämistoiminta antavat sinulle ammatillisen opettajan arjessa ja toiminnassa?
 - Mitä opit tutkimuksesta ja kehittämistoiminnasta valitsemasi roolin näkökulmasta?

 - Esittele opiskelu- ja työkokemukset, joiden yhteydessä olet perehtynyt käyttäytymistieteelliseen tutkimukseen tai koulutuksen kehittämiseen.

 - Kuvaa, millä tavoin olet perehtynyt kvalitatiiviseen tutkimusotteeseen, -prosessiin, aineistonhankintaan ja analyysiin.

Palauta hakemuksesi osoitteeseen kasper@haaga-helia.fi.
Kirjoita otsikkokenttään KAS6/osaamisen osoittaminen.
Osaamisen osoittaminen arvioidaan asteikolla 1–5.

